1490 1890 ՄԱՅԻՍ 17 ԲԷՆՃՇԷՆԲԻՀ ☽ 1307 ՇԷՎՎԱԼ 11 ԱԼԹԸՆՃԸ ՍԷՆԷ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐՔԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

{صاحب امتياز: جيوه‌لكيان}

ԽԷՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ — جريدهٔ شرقيه

ԱՊՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէճմուայէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆ
Իլկ ... սահիֆէ ղըշ. 3
Դիկ. ... 10ը. ... » 3
Մէվ... ...յա տախի պէնտլէր մէճճանէն ... օլունաճագ վէ տէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմազ։

Իտարէխանէսի, Սթամպօլտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ նումէրօ 20 Ճիվէլէկեան մաթպաասընտա տըր: Քեաֆֆէի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ միտիւրի ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆԱ մուրաճաաթ օլունա:

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն գարի պէն Թրիտրիխսհրուհէ՛յէ սէյահաթ իթմէսի միւսաատէ պուլունտուղընտան, չէհրը մէզքիւրտէքի իմբէրաթօր սէրայընըն թաամիրաթը միւհիմմէ իճրա գըլընըյոր իմիշ. Իմբէրաթօր՝ չէհրը մէզքիւրտէ իգամէթ իթտիկի միւտտէթ զարֆընտա պիթ-թապ բրէնս Պիզմարք իլէ պիր գաչ քէրրէլէր միւլագաթ իտէճէք տիր.

Ալէման կազէթալարը՝ իմբէրաթօրըն Թրիտրիխսհրուհէ՛յէ ագիմէթլէ պիր միւտտէթ օրատա իգամէթ իթմէսինէ վէ բրէնս Պիզմարք իլէ միւլագաթ իտէճէյինէ պէօյլէ էհէմմիյէթ վէրիյօրլար.

Ալէմանիա իմբէրաթօրը՛ պու եագըն Նորվէկիա սահիլինտէ սէյահաթ իտէճէյի սըրատա Քրիսթիանիա չէհրինտէ Շուետ գրալը իլէ միւլագաթ իտէճէք օլուպ, պու միւլագաթտա Ալէմանիա իմբէրաթօրիչասըյլա Շուետ գրալիչասը տախի հազըր պուլունաճագլար տըր.

Իթալիա զապըթանընտան Ժէնէրալ Տալմէրա՛ պու քէրրէ Գահիրէյէ մուվասալէթ իթմիշ օլուպ, Թանի մալիւմաթընա կէօրէ, մումաիլէյհ Սուտան աճըլի հագգընտա Մըսըր հիւքիւմէթիյլէ ճէրայի միւզաքէրաթա մէմուր իմիշ.

Վիէննատան եազըլտըղընա կէօրէ, Ռուսիա հիւքիւմէթի՛ պունտան պէօյլէ Եահուտիլէրին բօլիթիգատան պահիս կազէթա թապ իթմէլէրինէ ռուխսաթ վէրմէմէյէ գարար վէրմիշ օլուպ, պու պապտաքի գարարնամէ եագընտա Ջարըն թաստիգինէ արզ օլընաճագ իմիշ.

Սօֆիատան իչար օլընտըղընա կէօրէ, ուսուլը աղքէրի իւզրէ թէնսիգ վէ թէսլիհ օլընմըշ 500 գատար Պուլկար միւլթէճիլէրի՛ Ռումանիանըն Տալաքաթ չէհրի գուրպինտէ վէ Վիտինին թա գարշըսընտա եէրլէշմիշլէր տիր. Ախիրէն Պուլկարիա Թանա կէչէն վէ պազը հէյէճանը մուճիպ օլան չէթէլէր՛ պու միւլթէճիլէրտէն թէշքիլ իտիլմիշլէր տիր. Ռումանիա հիւքիւմէթի՛ չիմտիյէ գատար իչէ միւտախէլէ իթմէյէ քէնտինէ պիր լիւզում հըսս իթմէմիշ տիր.

100ՏԷ 4 ՖԱԻԶԼԻ

ԹԱՀՎԻԼԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Տիւնքի Մօնիթէօրտէ օգունմըշ տըր.

Թահվիլաթը միւմթազէնին Թէպտիլի իլէ պէրապէր մէվզուի թէտավիւլէ չըգարըլմասը գարարկիր օլմըշ օլան 100տէ 4 ֆաիզլի 5 միլիօն լիրալըգ Թահվիլաթը Օսմանիյէնին 2½ միլիօն լիրալըղը մըգտարընըն՝ Լօնտրա վէ իսթիգրազը տախիլի վէ սաիր Թահվիլաթըն Թէպտիլ իտիլմէսինէ Թախսիս օլընտըղը մալիւմ տիր. Թահվիլաթը մէզքիւրէնին սուրէթը Թէպտիլի հագգընտա գարարլաշտըրըլմըշ օլան չէրաիթ՛ Մալիյէ նէզարէթի Թարաֆընտան բէաննէ իլան օլընաճագ տըր.

Պագը գալան 2½ միլիօն լիրալըգ Թահվիլաթտան 1½ միլիօնլըգ Թահվիլին՝ Թահվիլաթը միւմթազէնին Թէպտիլի մուամէլէսինի տէրէօհտէ իտէն սինտիգա հէյէթի Թարաֆընտան 100ըւ 76 ֆիյաթըյլա գաթիէն ալընտըղը տախի մալիւմ իսէ տէ, պու Թահվիլլէրին բիգայայ իխրաճը իչիւն Թալիպ տէֆթէրի քիւշատ իտիլմիշ իտիլմէյէճէյի հէնուզ մալիւմ տէյիլ տիր.

Պագը գալան 1 միլիօն լիրալըգ Թահվիլաթա կէլինճէ, եվվէլճէ տախի պէյան իթմիշ օլտըղըմըզ վէճհլէ, պունլար՝ Խազինէի Մալիյէնին պազը պօրճլարընա վէ պախուսուս Մ. Լօրանտօ իլէ Կէօչէզատէ Ցակոբ էֆ. հազրէթլէրինին վէ սաիրէնին ալաճագլարընըն թէսվիյէսինէ թախսիս իտիլմիշ օլուպ, էլյէվմ Մալիյէ նէզարէթինտէ մախլուպաթը մէզքիւրէնին հիսապաթըյլա ուղրաշըլմագտա տըր.

Մէզքիւր 5 միլիօն լիրալըգ Թահվիլաթըն ֆաիզ վէ բէսիւլմալ Թէէտիյէսի խուսուսաթը՛ Պանգը Օսմանիյէ իհալէ իտիլմիշ տիր. Մէզքիւր ֆաիզ վէ բէսիւլմալին Թէէտիյէսի իչիւն սէնէվի 250000 լիրա Թախսիսի իգթիզա իթմէքտէ իսէ տէ, հիւքիւմէթը Սէնիյէ՛ հէր իհթիմալէ գարշը օլմագ իւզրէ աչար վէ սաիր վարիտաթտան 310000 լիրա Թախսիս էյլէմիշ վէ պու սուրէթլէ ֆաիզ վէ բէսիւլմալ Թէէտիյէսի պօլ պօլ Թէէմին իտիլմիշ տիր. Վարիտաթը մէզքիւրէ՛ Տույունը Ումումիյէի Օսմանիյէ իտարէսի Թարաֆընտան իտարէ օլընմայըպ, եալընըզ Թահսիլ ու իսթիֆա իտիլէճէք տիր.

Մէհաֆիլը մալիյէտէ ուժուժէն զանն օլընտըղընա կէօրէ, Թահվիլաթը միւմթազէնին Թէպտիլինտէ կէօրիւլէն մուվաֆֆագըյէթ ագիպինտէ ւզէրինէ, կէլէճէք չաբչընպիհ կիւնիւ Եվրօբատան Տէրսաատէյէ ավտէթ իտէճէք օլան Պանգը Օսմանինին միւտիրը ումումիսի Սըր Էտկար Վինսընթ՛ տույունը ումումիյէտէն տիկէր պիր գըսմընըն վէ խուսուսիյէ Ա...իյէ կէօմիւք Թահվիլաթընըն Թէպտիլինի Թէքլիֆ իտէճէք տիր.

Ինչու մուամէլէի մալիյէնին տախի քէմալը մուվաֆֆագըյէթլէ իճրասը իչիւն բէք կիւզէլ զէմին հազըրլանմըշ օլտըղը տէրքեար տըր.

ԹԵԼԷԿՐԱՖ

(Աժանս տը Գօնսթանթինօբլ)

ՊՈՒ ԿԻՒՆՔԻ

Վիէննա 28 մայիս

Բոլիթիշէ Գօռէսբօնտէնցին պէյանընա կէօրէ, Սըրպ սէֆարէթի մասլահաթկիւզարը՛ Սըրպ կազէթաճըսը Գօցանօվիչին ճէհալէթի միւնասէպէթիյլէ Աւստրիա-Մաճառիսթան ալէյհինտէ վուգու պուլան նէշրիյաթըմը խուսումէթքեարանէտէն տօլայը Սըրպ հիւքիւմէթի նամընա խարիճիյէ նազըրը գօնթ Գալնօքիյէ խալիսանէ պէյանը Թէէսսիւֆ էյլէմիշ տիր.

Պէրլին 28 մայիս

Պուլկարիստանտա Ռուս Թէպաասընըն Ալէման գօնսօլաթօսը մարիֆէթիյլէ հըմայէ օլընմասընը Ռուսիանըն քեաֆի կէօրմէյէրէք պու հըմայէյի Ֆրանսըզ հիւքիւմէթինէ Թէվտի ու իհալէ իթմիշ օլտըղընա տաիր Մօսքօֆ Վէտոմօսթինին նէշր իթտիկի հավատիսատէն Պէրլինտէ էյի խապէր ալան մէհաֆիլինտէ հիչ պիր մալիւմաթ եօգ տըր.

Աթինա 28 մայիս

Աթինա-Լարիսա (Եէնի չէհիր) տէմիր եօլընըն ինշասը իչիւն 24 միլիօնլըգ պիր իսթիգրազ ագտ օլընմըշ տըր.

Մատրիտ 28 մայիս

Արապ ումումի հագգընտաքի գանուն՝ Մէճլիսը Այան Թարաֆընտան գապուլ օլընմըշ տըր.

Նիգօլայէֆ 28 մայիս

«Բիրօքսիլին» Թապիր օլընան պիր մըգտար ճէզանըն աթէշ ալըպ բաթլամասըյլա պիր Թօրբիլ ֆապրիգասը խարապ օլմուշ վէ պիր գապիթ իլէ 4 պահրիյէ նէֆէրի էօլմիւշ տիր.

Վիէննա 28 մայիս

Ֆրէմտէնպլաթըն պէյանընա կէօրէ, իմբէրաթօրըն պիրատէրի արշիտիւգ Շարլ Լուի՛ եագընտա Նորտգաբա հարէքէթ իտէճէք, վէ ավտէթինտէ Պէրլինտէ Ալէմանիա իմբէրաթօրըյլա պիր միւլագաթ իճրա էյլէյէճէք տիր.

Բարիզ 28 մայիս

Մատէնիէր Շիրքէթի տավասընտա մահքէմէ՛ Մ. Սըգրէթանը 6 այ մահպուսիյէթէ 10000 ֆրանգ ճէզայի նագտի, Մ. Լավէյսիէռի 3 այ մահպուսիյէթէ 3000 ֆր. ճէզայի նագտի վէ Մ. Հէնչին բէտէրինի 3000 ֆր. ճէզայի նագտի իթասընա մահքիւմ իթմիշ տիր. Մ. Ժուպէրին պէրաէթինէ հիւքմ վէրիլմիշ տիր. Միւտտաի Թարաֆընտան ճէլպ իթտիրիլէն Մ. Լավէյսիէռին օղլու վէ Մ. Հէնչին օղլու վէ Մ. Արպէլ իլէ Մ. Մ. Լըգիւյէնին տախի պէրաէթլէրինէ հիւքմ վէրիլմիշ տիր.

Պազը կազէթալարըն պէյանընա կէօրէ, բրէնս Պիզմարքըն օղլու գօնթ Հէրպէրթ տը Պիզմարք Բարիզէ միւվասալէթ իտուպ, Ալէման սէֆարէթի սըր քեաթիպի բրէնս տը Բլէսին խանէսինէ ինմիշ տիր.

Պէլֆօր 28 մայիս

Բէլֆօր ճիւմհուր սաաթ սաաթ 11տէ պուրայա մուվասալէթ իտուպ, քէմալը չէվգ ու չատըմանի իլէ գապուլ օլընմըշ տըր. Շէհիրլէրտէ հազըր պուլընմագ իւզրէ պիր խայլի Ալզասլըլար՛ Զուիցցէրիա Թարիգիյլէ պուրայա կէլմիշլէր տիր. Պէլտիյէ րէիսի՛ րէիսը ճիւմհուրա խիթապէն ուզուն պիր նութգ իրատ իտուպ, Պէլֆօրըն՛ միւտաֆէաի միլլիյէ մատտէսինէ կէրէկ կիպի իչթիրագ իթտիկինի եատ ու Թիգգէար իթմիշ, վէ չէհրը մէզքիւրըն իհթիյաճլարընը պէյան էյլէմիշ, վէ Պէլֆօրըն հըսսիյաթը ճիւմհուրիյէթինի Թէէյիտ իլէ նութգընա խիթամ վէրմիշ տիր. Րէիսը ճիւմհուր Մ. Գառնօ՛ ճէվապէն, քէմալը հէյէճանը գալպ իլէ Պէլֆօրա տուխուլ իթտիկինի, վէ հըսսիյաթը վաթանբէրվէրանէ հըսս իթթէքօրիգինի օրատա տուրմագ գապիլ օլմատըղընը պէյան իթմիշ տիր.

Պէրլին 28 մայիս

Նիւ Եօրք Ալիէժանս Զայթունկ՛ Ալզաս-Լօռէն վալիսինին Մ. Գառնօյա րէսմը սէլամը իյֆա իթմէք իւզրէ Պէլֆօրա կիթմէճէյինէ տաիր օլան չայիայէ Թէքզիպ իլէ, ինչու պապտաքի ըսթիրապաթ Ալէմանիա իլէ Ֆրանսանըն՝ 1877տէ Ալէմանիա իլէ Ֆրանսանըն՝ քէնտի արալարընտա պիր իթթիլաֆ հուսուլէ կէթիրմիշ օլտըղլարընը պէյան իտիյօր.

Բէսթէրլոյթը կազէթասընըն պէյանընա կէօրէ, իմբէրաթօր տիւն վէ պու կիւն պազը պէօյլէ մէմուրինի հուզուրընա գապուլ իթմիշ վէ պազը բարլամէնթօյա ... տիր. Սազ պազընըն ինճիմէսի սէպէպիյլէ իմբէրաթօր՛ պիր գաչ վագթ քէնտինի սագընաճագ տըր.

ՊԻՐ ՏԷՆԻԶ ԳԱԶԱՍԸ

Եվվէլքի ագշամ Պանտըրմա իսքէլէսինտէն հարէքէթ իտէն վէ տէրունինտէ 600 գատար պօլըսան Իտարէի Մախսուսէնին Պէլէ-Բէնտ նամ վաբօրը՛ օ կէճէ Քօգ-Բուրնունա կէլտիքտէ, եինէ Իտարէի Մախսուսէնին եվվէլքի սապահ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէն Թէվֆիքը Բէրրէի նամ վաբօրընա չիտտէթլէ պիր միւսատէմէ վուգուա կէլմիշ, վէ Պէլէ-Բէնտ վաբօրընըն պաշ Թարաֆը՛ տիկէր վաբօրըն պաշ Թարաֆընտան պիրազ պէրիսինէ սաբլանարագ, տիկէր վաբօրըն սու քէսիմինտէն եօգարը պէօյլէ պիր տէլիք աչըլմըշ իսէ տէ, օ վաբօր զարգ օլմայըպ, անճագ Պէլէ-Բէնտըն պաշ Թարաֆը քեամիլէն բարալանտըղընտան, վաբօրա տէրհալ սուլար տոլուպ պիր գաչ տագիգա զարֆընտա զարգ ու նապէտիտ օլմուշ տըր.

Պէլէ-Բէնտըն գաբտանը իլէ Թայֆալարը սալիմէն գուրթարըլարագ, մէզքիւր Թէվֆիքը Բէրրէի վաբօրըյլա տիւն սապահ Տէրսաատէյէ կէլմիշլէր տիր. եալընըզ Պէլէ-Բէնտըն իքի աթէշճիսի իլէ 3 չօճուգ վէ գօլճուլար՛ վաբօր իլէ պէրապէր զարգ օլմըշլար տըր. Թէվֆիքը Բէրրէինին տիւչար օլտըղը խասար՛ բէք պէօյլէ տիր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

—Եվվէլքի կիւն Մալթէնէ հիւմայունտան վէ մագամը Սատարէթ իլէ Խարիճիյէ նէզարէթինտէն Ռուսիա սէֆարէթխանէսինէ մէմուրինը մախսուսէ իզամ օլընարագ, Ռուսիա իմբէրաթօրընըն թաճ Թագընմասընըն եէվմը սէնէվիսի միւնասէպէթիյլէ իճրայի Թէպրիքեաթ իտիլմիշ տիր.

—Տիւն մէճլիսը խասսը վիւքէլատա պազը մէվատտը միւհիմմէ վէ միւսթաճէլէ հագգընտա իճրայի միւզաքէրէ օլընարագ նէթիճէի միւզաքէրէ՛ պատիշահըմըզ հազրէթի Շահանէյէ արզ օլընմըշ տըր. Մալիյէ նազըրը Պալապանեան Ցակոբ փաշա հազրէթլէրի՛ իչու ինթիխապ հազըր պուլընամամըշլար տըր.

—Տիւն ագշամ Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինտէ վիւքէլայի ֆիխամ հազրաթընա պիր զիյաֆէթը մախսուսէ քէշիտէ օլընըպ, պունտա Սատրազամ հազրէթլէրի իլէ Տախիլիյէ վէ Մալիյէ Նազըրլարը Մինիր վէ Ցաքոբ բաշալար վէ եավէրանտան Կօյ... բաշա հազրաթը, վէ Խարիճիյէ նէզարէթի երքեանընտան պազը զէվաթը քիրամ իլէ սէֆարէթը մէզքիւրէ երքեանը վէ սաիրէ հազըր պուլունմուշլար տըր.

Զիյաֆէթտէն սօնրա րէսմը գապուլ իճրա օլունմուշ, վէ Սատրազամ հազրէթլէրի իլէ հազըր պուլունան վիւքէլայի ֆիխամ հազրաթը՛ սէֆիր ճէնապլէրիյլէ ալըղճա միւլագաթ իթմիշլէր տիր.

—Բրէնս Թօմազօ տը Սավուայը Թէշէր իթմէք իւզրէ Պէշիքթա լիմանընա ազիմէթ իթտիքլէրի եազըլմըշ օլան ֆերիգ Աճմէտ բաշա հազրէթլէրիյլէ Մէհմէտ պէյ վէ Իթալիա սէֆիրի վէ զէվճէսի սէֆարէթին Սէ...նամ մայէթ վաբօրըյլա տիւն Տէրսաատէյէ ավտէթ իթմիշլէր տիր.

—Մուտանիայա 27 կիւնտէն պէրու գօլէրատան հիչ պիր խասթա զուհուր իթմէտիկինտէն, մահալինտէ պազը նօգթալարա վազ օլընան սըհհիյէ գորտօնլարընըն գալտըրըլմասընա մէճլիսը Սըհհիյէնին եվվէլքի կիւնքի իճթիմաընտա գարար վէրիլմիշ տիր.

—Իզմիրտէն Կէօզ-Թէբէյէ գատար օլան Թրամվայ խաթթը՛ 11000 լիրայա մահալլի Թիճճարը միւթէբէրանընտան Պալթօղեան իզզէթլու Մաթթէօս էֆէնտիյէ սաթըլմըշ վէ մուամէլէի ֆէրաղ ու ինթիգալ կէչէն ճումա կիւնիւ քեամիլէն իճրա գըլընմըշ ... մուվաֆագաթ ...մըշ օլտըղընտան, էֆէնտիի մումաիլէյհ՛ մէզքիւր խաթթըն Վուրլայա գատար Թէմտիտի իչիւն լազըմ կէլէն ամէլիյաթըն իճրասընա միւպաշէրէթ էյլէմիշ տիր.

—Մաթպաամըզա խապէր վէրիլտիկինէ կէօրէ, Սթամպօլտա Զարչուի քէպիրտէ գույումճու եանաֆընտան Սարը Ցաքոբըն օղլու գույումճու Միրօն՛ եանաֆը մէրզումէտէն 600 լիրալըգ գատար միւճէվհէրաթ տոլանտըրըպ 200 լիրայա մուգաբիլ պիր սարրաֆըն եանընա րէհն գօյմըշ վէ քէնտիսի տախի օրթատան գայըպ ու նապէտիտ օլմուշ տըր.

—Բօսթախանէի Ամիրէ էմանէթը մէվրուտէ մէմուրը եապագը Գառնիկ էֆ.նին մուհաքէմէսի՛ տիւն Շուրայի Տէվլէթ իսթինաֆ մահքէմէսինտէ Թէքրար իճրա իտիլմիշ, վէ վագթըն կէճիկմիշ օլմասընա մէպնի պագըյէսի կէլէճէք սալը կիւնինէ Թալիգ գըլընմըշ տըր.

—Տէրսաատէթտէ պուլունան Բրօթէսթան Ֆրանսըզլար՛ չիմտիյէ գատար իճրայի ային իչիւն Ինկիլիզ վէ եա Ալէման քիլիսէսինէ կիթմէքտէ օլտըգլարընտան, Տէրսաատէթտէ Բրօթէսթան Ֆրանսըզլար իչիւն պիր իպատէթխանէ ինշասը զըմնընտա Մ. Լալօ նամընտա պիր Ֆրանսըզ Բրօթէսթան բաբազը պու կիւնլէրտէ Բարիզտէն չէհրիմիզէ կէլէճէք իմիշ.

—Աւսթրիա սէֆիրի Պարօն Գալիս՛ տիւն Պէօյիւքտէրէտէքի սէֆարէթխանէյէ նագլ իթմիշ տիր.

—Եվվէլքի կիւն Ֆրանսա գօնսօլօսխանէսի մահքէմէսինտէ հաճի Աճմէտ վէ հաճի Մէհմէտ նամընտա իքի Ճէզայիրլինին մուհաքէմէսի իճրա օլընմըշ տըր.

Մէրգումանը՛ օրհիր վէ աֆիօն վաբէթմասըյլա քէնտիսինի սէրվէթ սահիպի իտէճէկլէրինի պէյանըյլա Մաճառը պիր մաքինիսթին 37 լիրասընը, վէ Նիչտէ պիր տէֆինէ մէվճուտ օլուպ, անը Սթամպօլա նագլ իլէ քէնտիսինէ վէրէճէքլէրինի սէօյլէյէրէք տիկէր պիր Մաճառընըն 56 լիրասընը տոլանտըրըմըշ օլտըգլարը Թէպէյյուն իթտիկինտէն, մահքէմէ՛ մէրգումանը հաճի պաշալարը 6 այ մահպուսիյէթէ, վէ տոլանտըրտըգլարը բարալարը կէրի վէրմէյէ մահքիւմ իթմիշ տիր.

—Ջօնգուրտա օգունտըղընա կէօրէ, Ազա-համամընտա սաքին օլուպ եվվէլքի կէճէ վազը համլ իտէճէյի սըրատա, բէսի պալըղընա պէնզէր էլ գատար ճանլը պիր ճիսմ վէ պիր ազ սօնրա եինէ պու ճիսմէ պէնզէր վէ փագաթ զայէթ քիւչիւք պիր Թազէ ճիսմլէր տահա տօղուրմըշ, վէ պունլար՛ սու իչինէ աթըլտըգլարընտա եիւզմէյէ պաշլամըշլար վէ սուտան չըգարըլըպ բազը իչինէ աթըլտըգլարընտա էօլմիւշլէր տիր. Մէզքիւրէ գատըն՛ 1 պուչուգ սաաթ սօնրա պիր գըզ չօճուգ տուննեայա կէթիրմիշ, վէ պու չօճուգ Թօրամամ վաքթընա չայան պիր հալտէ պուլընմըշտըր.

—Պէյօղլունտա գաֆէ չանթանլարըն կէճէ եարըսընտան 1 սաաթ սօնրա վէ պիրախանէլէրին 3 սաաթ սօնրա գաբատըլմալարը՛ պու քէրրէ Պէյօղլու մութասարըֆըլըղընճա թանզիմ գարար ալընմըշ տըր.

—Աճէօլ-Գուրկազ չըմէնտօրֆէր խաթթընըն րէսմը քիւշատընտա հազըր պուլընմըշ օլան Գրուբ ֆապրիգասը վէքիլի Մ. Գօֆման՛ տիւն Գուրկազտան չէհրիմիզէ կէլմիշ տիր.

Մումաիլէյհ՛ Իզմիրտէն Աճա-Բազարընա գատար ինշա օլընան խաթթըն տախի րէսմը քիւշատընտա հազըր պուլընմագ իւզրէ Իզմիրէ կիտէճէք տիր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղ. Ժողով տիւն Գալաթիա Խորհրդարանընտա Բաժրիգ Ալէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը վէ Ղազարոսեան Սահակ էֆ.նին Ատենապետութիւնը Թահթընտա ագտը իճթիմա իտէրէք, պազը մէսայիլը միւլքիյէ իլէ մէշղուլ օլմուշ տըր.

Քէօտիւք փաշա Ուսումն. խորհուրդ տախի Կէտիկ-Բաշա քիլիսէսինին Խորհրդարանընտա Յօգթ. Թիրեաքեան էֆ.նին Ատենապետութիւնը Թահթընտա ագտը իճթիմա իտէրէք, մէքթէպլէրէ միւթէալլիգ մէսէլէլէրին միւզաքէրէսիյլէ իշթիղալ իթմիշ տիր.

Տիւն քէզա Տնտեսական խորհուրդ Բաժրիգխանէտէ Սէթեան Միհրան էֆ.նին Ատենապետութիւնը Թահթընտա ագտը իճթիմա իտէրէք, կէճէ վագթա գատար մուհասէպէ վէ վարիտաթ իշլէրիյլէ մէշղուլ օլմուշ տըր.

Կէլէճէք բազար կիւնիւ, Թիւճճարը միւթէպէրէտէն Պըլըխտանեան Գրիգոր էֆ.նին վէֆաթընա միւթէսատիֆ 40ընճը կիւնիւ օլմագ միւնասէպէթիյլէ Մուրատեանց Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազան Արքեպիսկոպոս՝ Գատըքէօյ քիլիսէսինտէ Գուտտասը Շէրիֆ Թագտիս իտէճէք վէ Հոգեհանգիստ տուալարը օգունաճագ տըր.

Ազգ. Սահմանադրութիւն Տարեդարձը միւնասէպէթիյլէ Խրիմեան Ալէն. Տ. Մկրտիչ Սրբազան՛ սապահլայըն Ս. Փրկիչ մատուռընտա Գուտտասը Շէրիֆ Թագտիս իտէճէք, վէ կէչէն սէնէքի կիպի խայրաթխանէի մէզքիւրըն գարշըլընտաքի պաղչէտէ մէտուվիյին վէ հուզզարա Թաամ իթա օլընաճագ տըր.

Ռէսսամը մէշհուր աղա Յովհաննէս Այվազովսքի՛ զէվճէսի տախի պէրապէր օլտըղը հալտէ տիւն Թօբգաբու սէրայը հիւմայունընա կիտէրէք, Խազինէի հիւմայուն իլէ սաիր չայանը Թամաշա մահալլէրի կէզմիշ, վէ պատէհու Պէյլէրպէյի սէրայընը տախի զիյարէթ վէ Թամաշա էյլէմիշ տիր.

* * *

Բազար էրթէսի կիւնիւ Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւնը Թարաֆընտան աղա Յովհաննէս Այվազովսքի նէզտինէ պիր հէյէթ մէպուս ազիմէթ իտէրէք, ռէսսամը մէշհուրը մումաիլէյհին իքի սէնէ ագտէմ մէզքիւր Ընկերութիւնա իհտա էյլէտիկի պիր տէնիզ րէսմինտէն տօլայը պէյանը Թէշէքքիւր իթմիշ տիր.

Աղա Յովհաննէս Այվազովսքի իլէ զէվճէի միւհթէրէմէսի՛ Դպրոցասէր Տիկնանց Ընկերութիւնըն հէյէթը մէպուսէսինի իլթիֆաթը ֆէվգէլատէ իլէ գապուլ իթտիքտէն սօնրա, Տիկին Այվազովսքի՛ մէզքիւր Ընկերութիւնը ֆախրի ազալըղընը տախի մաքպուլէմնունիյէ գապուլ էյլէմիշ տիր.

Տիւնքի Նիւսխամըզտէ պէյան օլընտըղը իւզրէ, մէքթէպիյէ զաբը Միւլքիյէ միւֆէթթիշի Հասիպ էֆ. հազրէթլէրի իլէ Պոյաճեան Միքայէլ էֆ. տիւն Պալաթ Խորէնեան մէքթէպինէ ազիմէթլէ, Խըզըր Շէրիֆ կիւնքի ամէլիյէ Շահանէյի էտէն պէյէտ չաքիրտան վէ մուալլիմինէ Թէվզի իթմիշ օլտըգլարընտան, պու միւնասէպէթլէ չաքիրտան Թարաֆընտան նազմէլէր Թէրէննիւմ օլընտըղը կիպի, Գարապաշեան Գառնիկ էֆ. տախի Թաղ. խորհուրդ վէ գըզ վէ էրքէք չաքիրտան վէ մէմուրին Թարաֆընտան պիր Թէշէքքիւրնամէ գըրաաթ իթմիշ տիր.

Մուալլիմինը միւլքիյէտէն Մըզաւրեան Ցակոբ էֆ. պու քէրրէ Թրապիզօնտան Տէրսաատէյէ միւվասալէթ իթմիշ տիր.

Ա Զ Դ

Դպրեվանուց Խնամակալութիւնն կը փութայ ծանուցանել բոլոր բարեպաշտ հաւատացելոց, որք առաջիկայ գարնանային եղանակին պատրաստուած են երթալ յուխտ Ջարխափան Ս. Աստուածածնի ի Վանս Արմաշու, թէ ճանապարհորդաց դիւրութեան և ապահովութեան համար հարկաւոր միջոցներ ձեռք առնուած են Նահանգին Վսեմապատիւ Կառավարչին կողմանէ համախոհու[illegible] թէ յատուկ ճանապարհի պահապաններ Վանքին կողմանէ յառաջաեալ կ'ընկերանան բարեպաշտ ուխտաւորաց:

Կարեւոր տեղեկութիւն և պարտ ու պատշաճ աջակցութիւն գտնելու համար Ուխտաւորք կարող են դիմել Նիկոմիդիոյ մէջ Խնամակալութեանս Ներկայացուցիչ Մեծ. Ճիվան էֆէնտի Թիւրապեանի, և Վանուց Մեծարգոյ Գործակալին:

16 մայիս 1890

... Խմբագիր Տէր,

Պատուարժան լրագրոյդ երեքշաբթի աւուր թերթի մէջ, կարդացի Իւսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ Թաղ. խորհրդոյն կողմանէ Տօքթէօռ Նիկողոս Էսմէրեան էֆէնտիի մարդասիրութեան և աչքի այլևայլ հիւանդութեանց մէջ ունեցած ճարտարութեան նկատմամբ տրուած մի փոքր յօդուածը, արդարեւ գնահատեցի եւ ես ևս պարտ անձն յամարեցի հրապարակաւ իմ շնորհակալիքս յայտնել առ մեծանուն Տօքթ. Էսմէրեան էֆէնտի, եւ միանգամայն ծանուցանել յարգոյ ընթերցողաց իւրեն քաջահմտութիւնն իւր արհեստին մէջ. Խմբագիր Տէր, ես առնուազն 8 տարիներէ ի վեր սաստիկ աչքի ցաւէ մը կը տառապէի, մինչեւ իսկ վերջին ամիներս աչքիս տեսութիւնն ալ կորուսի, բայց յայսմ ժամանակի մեծանուն Տօքթէօրի համբաւը լսելով 2 ամիս առաջ Եօզղատէն Պոլիս ուղեւորեցայ և անմիջապէս դիմեցի իւրեն. փառք Աստուծոյ, շնորհիւ Տօքթօրի ճարտարութեան աչքերս այժմ յամենայնի լաւ են և կարող եմ որոշակի տեսնել իմ բարեկամքս և սիրելիքս:

Կուզեմ յիշեցնել նաեւ թէ այս երկու ամիս ժամանակամիջոցին մէջ ինձմէ զատ 45-50 հոգւոյ եւս աչքերը ազգի ազգի աչացաւութիւններէ ազատեց, ուստի այս առթիւ ազգօգուտ լրագրովդ կամիմ յայտնել իմ շնորհակալիքս և երախտագիտական հաւատիքս առ մեծահամբաւն Տօքթէօր Էսմէրեան էֆէնտի, և այսու կը թելադրեմ նաեւ յարգոյ ազգայինս որ ամեն աչքի հիւանդութիւն ունեցող մարդ նախ և յառաջ դիմէ քաջահմուտ Տօքթէօրին:

Եօզկատցի
Գաբրիէլ Պէրպէրեան
16/28 մայիս 1890 Կ. Պոլիս

ԲՐԷՆՍ ՊԻԶՄԱՐԳ

Բրէնս Պիզմարգ՝ Ֆրիտրիխըրուհէտէ թէնհայէ չէքիլէրէք բէյնինին՝ Եվրոբա ահվալը ուժումիյէսինճէ պիր կէօնա թէէսիրի օլմատըղը հալտէ, քէնտիսինի ունուլթուրմամագ իչիւն խայլիճէ ղայրէթ սարֆ իթմէքտէ տիր։ Մագամը իգթիտարտա պուլընտըղը զէման Եվրոբանըն մուհաֆազաի ասայիշի՝ քէնտի վիւճուտի իլէ գաիմ օլտըղընը կէօսթէրմէք իչիւն իքթիտէ պիր հատիսէ զուհուրինէ վէսիլէ օլարագ, էվվէլճէ թէրթիպ իթմիշ օլտըղը բյան մուճիպինճէ օ հատիսէյի պէր թարաֆ իթտիկի կիպի, պու տէֆա տախի կեաւհ քէնտիսինէ միւրէվվիճը էֆքեար իթթիխազ իթտիկի հ-մ-րէր Զ-յր-նէ կազէթասը իլէ խալէֆի Ժէնէրալ Գ-բրիվի ալէյհինտէ պուլընմագա, կեաւհ էննէպի կազէթալարը մուհարրիրլէրինի նէզտինէ պիլգապուլ կազէթալարընտա նէշր օլընմագ իւզրէ պիր թագըմ էֆքեարը բօլիթիգըյէ տէլմէյան իտէրէք, Եվրոբա կազէթալարընը պազը միւճատէլաթը գալէմիյէյէ սօգուպ իւմինի տիլլէրտէ կէզտիրմէկէ չալըշըյօր։

Կ չ նէյլէրտէ նէզտինէ գապուլ իթտիկի Բարիզին Մ-բլէ կազէթասը մուհարրիրի Մ. հ-նրի տէ հու իլէ իթտիկի միւքեալէմէ՝ Ֆրանսա Մէճլիսը մ պուսանը ազասընտան Մ. Տրէյֆիւս թարաֆընտան չիտտէթլի պիր նէվայըն իթասընա սէպէպիյէթ վէրմիշ տիր քի, պու նէվայ՝ Ալէմանիա կազէթալարը թարաֆընտան տախի նէվայըրգ գալմաարղընտան, բրէնսին ինֆիալինտէն սօնրա իքի միլլէթ միյանընտա կէօրինէն իթիլաֆ մէյլինէ պու քէյֆիյէթին խալէլ կէլթիրէճէկի մէյհուզ տըր։

Մ. Տրէյֆիւս՝ Ալէմանիա վէ Ֆըրանսա միյանընտա պիր մուհարէպէնին էօնիւ ալընամայաճաղընը պէյան իթտիքտէն սօնրա տիյօր քի, «Ալէմանիա՝ Ֆրանսատան քիւլլիյէթլի միլեօնլար ալտըղը հալտէ, Ֆրանսա պու ճէրիհաի մալիյէյէ միւթէհամմիլ օլապիլիր իտի. Ֆագաթ Ֆրանսա՝ Վօժ տաղլարը սիբէրինտէն տախի մահրում պըրագըլտըղընտան, հէր կէօնա թէտարիքեաթը ասքէրիյէ իճրասընա մէճպուր տըր քի, պու հալ՝ պիլա մուհարէպէ տէվամ իտէր իսէ, Ֆըրանսա՝ մալէն մահվ օլաճաղը կիպի, սիյասէթէն տախի մահվ օլաճագ տըր։ Պիւթիւն Եվրոբա տէվլէթլէրինի իճրաի թէտարիքեաթա մէճպուր իտէն սիլահլը սուլհ պէօյլէ տէվամ իտուպ կիտէմէզ. պու հալէ պիր խիթամ վէրմէք էյճապ տըր։ Ալէմանիա վէ Ֆրանսա արասընտա Րուսիայա գարշը պիր իթթիֆագ ազտը միւմքինսիզ տիր։ Ալզաս վէ Լօրէնին պիթարաֆ պիր գըթէա վէ խուտտ մուխթար վէ խամուխթար պիր մէմլէքէթ հալինէ վազ օլընմասը՝ Ալէմանիա վէ Ֆրանսա միյանընտագի րէգապէթին թէզխիտինտէն պաշգա պիր իշէ եարամայաճաղընտան, մուհարէպէնին վուգու պուլմամասը ղայրը միւմքին, վէ մուհարէպէ չըգարմագ բէք զօլայ տըր։ Ֆրանսա հիւքիւմէթի՝ մուհարէպէյի տավէթ իթմէք իչիւն Ֆըրանգֆօրթ ահտնամէսինին թատիլի զըմնընտա պիր Եվրոբա զօնկրէսի ագտընը իսթէր։ Ալէմանիա տախի Ֆրանսանըն թէքլիֆինի րէտտ իտէրէք, իչթէ պու սուրէթլէ մուհարէպէ զուհուր իտէր։ Րուսիա հիւքիւմէթի Ֆրանսա իլէ իթթիֆագա մէճպուր օլուր, վէ Իթալիա իլէ Աւստրիա ասքէրի՝ սէֆէրպէր հալէ կիրմէք իչիւն վագթ պուլամայաճաղլարը ճիհէթլէ, Ֆրանսա՝ Ալէմանիանըն հագգընտան կէլիր։ Պինաէն ալէյհ Ալէմանիայը մուհարէպէյէ տավէթ իթմէք զէմանը կէլտի։ Պունտան իքի սէնէ մուգատտէմ իյանը հարպ իթմէք բէք էրքէն օլտըղը հալտէ, իքի սէնէ սօնրա թէէխիւրի տախի բէք կէճ օլաճագ տըր։»

36 սահիֆէտէն միւրէքքէպ օլան Մ. Տրէյֆիւս րիսալէսինին խիւլասասը պունտան իպարէթ օլուպ, րիսալէի մէզքիւրէ՝ Ֆրանսա հիւքիւմէթի հազըրէսինի Ալէմանիայա իլանը հարպա սէվք իթմէյէճէկի տէրքեար իսէ տէ, Պէրլին վէ Բարիզ կազէթալարը միյանընտա պիր միւճատէլէի գալէմիյէյի տավէթ իտէճէկի, վէ պունըն տա բրէնս Պիզմարգըն սիւքիւթի խիլաֆըր իտէճէկի եէրտէ կազէթա մուխպիրլէրինէ պէյանը էֆքեար իթմէքտէն իլէրի կէլմիշ օլաճաղը աշիքեար տըր։

Բրէնս Պիզմարգ՝ Ֆրանսա կազէթալարը մուհարրիրլէրինտէն պաշգա Րուս կազէթալարը մուհարրիրլէրինի տախի նէզտինէ գապուլ իտէրէք, Աւստրիա վէ Րուսիա իթթիլաֆըն հագգընտա պէյանը էֆքեար էյլէմիշ օլմաղլա, պունտան տա Նիյէթի՝ Վիէննա վէ Բէթէրսպուրկ կազէթալարը միյանընտա պիր միւնազաա գալէմիյէ չըգարմագ օլտըղը չիւպհէսիզ տիր. բրէնս Պիզմարգ՝ իթթիլաֆը մէզքիւրէնին հիւսնը թէամիւէսի իչիւն, Ալէմանիանըն նէ՛ Րուսիայա վէ նէ՛ տէ Աւստրիայա մուավէնէթ իթմէյէճէկինի, վէ Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն Շարգ մէսէլէսինէ ալէյհինտէ իթիրազ իթտիկինի, վէ վէֆաթընա տէկին Ալէմանիա պաշ վէքիալէթի մագամընտա գալաճաղընը իւմիտ իթտիկի հալտէ, պու իւմիտինին պօշա չըգտըղընը, վէ ֆագաթ չալէտ թէքրարէն մագամը սապըգընա տավէթ օլընըր իսէ պու տավէթէ իճապէթ իտէճէկինի, վէ էսպապը ինֆիսալինին իմբէրաթօր հազրէթլէրինին պաշ վէքեալէթ մագամընը տէրէօտէ իթմէք իչիւն իգթիտարը քեաֆիյէ մալիք օլտըղընը հըսս էյլէտէսինտէն իլէրի կէլտիկինի պէյան էյլէմիշ տիր։

Շան ու չէրէֆին տէրէճէի ղայէսինէ վարմըշ օլան բրէնսին էլէէվմ մէվգըի իգթիտարա արզուքէշ պուլընմասը՝ ինսան օղլընըն էմէլլէրինին մահտուտիյէթինէ պիր տէլիլ իսէ տէ, բրէնս հազրէթլէրի հալ ու մէվգիլէրինէ նազարէն պու գուսուրտան պէրի օլտըղընը կէօսթէրմէկէ չալըշմալը իտի։ Զիրա միւշարէյլէյհին սիննի 70ի միւթէճավիզ օլտըղը վէ րիւամթիզմ աղըըլարընըն թէսիրինի իչիւն մօրֆին իսթիմալ իթտիկի տէրիաքիլէր օլտըղը իսէ, միթիլիկինին էսպապը՝ Մ. Կլատսթօնըն թիթիզլիկի էսպապընըն այնի օլտըղընա տախի իմբէրաթօր Իքինճի Կիյէօմըն սէօյլէտիկի սէօզ պիլմէճպուրիյէ թաստիգ իտիյօր։

(Թ. Հ-ԷՅԷ-Բ)

ՊՈՒՐԿԱԶ-ԵՒՆՊՕԼՈՒ

ՇԸՄԷՆՏՖԷՐ ԽԱԹԹԸՆԸՆ ՔՈՒՇԱՏԸ

Շարգի Րումէլիտէ Եանպօլը իլէ Ահէօլը Պուրկազը պէյնինտէ ինշա օլընան շըմէնտոֆէր խաթթընըն րէսմի քիւշատը տիւնքի Նիւսան միզտէ եազըլմըշ իտի։ Պու պապտա Պուրկազտան ալտըղըմըզ թաֆսիլաթ վէրիլիյօր։

Բրէնս Ֆէրտինանտը համիլ օլան գաթարըն բազար էրթէսի կիւնիւ էօյլէնտէն եարըմ սաաթ էվվէլ Պուրկազա միւվասալէթ իտէճէյի բէլտիյան խալգըն իւմիտ իտի իսէ տէ, էհալի էօյլէնտէն իքի սաաթ էվվէլ այինը րուհանինին իճրասը վէ զիյաֆէթ քէշիտէսի իչիւն թախսիս իտիլմիշ օլան մահալլէրէ նազըր պուլընան թէբէլէրէ թօբլանմայա պաշլամըշլար տըր։ Գ-թ-ր մուայյէն օլան զէմանտա միւվասալէթ իթմէտիկինտէն, էհալի էնտիշէ կէօսթէրմէյէ պաշլամըշ, վէ գաթարըն Եանպօլուտա կէրիյէ գալտըղը սէօյլէնմիշ իսէ տէ, էօյլէնէ տօղրու յօգսուզլուգի տիւմանը ուզագտան կէօրիւլմէքլէ պունտան պէրթարաֆ օլմուշ տըր։ Գաթարըն թէէխիւրը միւվասալէթի եօլտա էհալի թարաֆընտան իճրա օլընան նիւմայիշաթը թէվէճճիւհքեարանէտէն իլէրի կէլմիշ տիր։

Սթասիօնա տուխուլ իթտիկի սըրատա ասքէրի մուզիգա՝ Պուլկար մարշընը թէրէննիւմ էյլէմիշ տիր։ Գաթար Պուրկազա կէլտիկի սըրատա կէօք կիւրլէմէքլէ պէրապէր չէտիտ պիր պօրա իճրաի հիւքիւմ իթմէքտէ իտի։ Բրէնսէս իլէ վալիտէսի՝ սթասիօնտա Խալիմա վէ Պուրկազ մէթրօբօլիտի վէ սաիր պիր չօգ րէհապին թարաֆընտան գապուլ օլընմըշլար տըր։

Մէրասիմը իհթիրամքեարանէնին իճրասընտան սօնրա բրէնսէ ալթուն պիր չէքիճ թագտիմ օլընարագ խաթթըն թրավէրս աղաճլարընտան պիրինէ վազ օլընան պիր չիվիյէ վուրմասը թալէպ օլունմըշ, վէ միւշարէյլէյհ 3 քէրրէ վուրտուգտան սօնրա, պու մուամէլէ վալիտէսի բրէնսէս Գլէմանթին, հէյէթը վիւքէլա, բրէնսին տայիրէ միւտիրի վէ Սօպրանիյէ մէճլիսի րէիսլէրի թարաֆընտան տախի իճրա օլունմըշտըր։ Պատէհու չէքիճ թէքրար բըրէնսէ իթա օլունըպ, միւշարէյլէյհ՝ արթըգ լիւզում գալմատըղը սէր միւհէնտիս թարաֆընտան իխթար իտիլլինճէյէ գատար չիվիլէ վուրմըշ տըր։

Պատէհու մէթրօբօլիտ Սարաֆիմ՝ մայէթինտէ 12 բուհանի օլտուղը հալտէ այինը բուհանիյի իճրա էյլէմիշ տիր։ Պու սըրատա չիտտէթլի եաղմուր եաղմագտա պուլընմըշ իսէ տէ, էօյլէնտէն պիր սաաթ սօնրայա գատար այինը մէզքիւր՝ պիլա ֆասըլա տէվամ իթմիշ տիր։

Պունը միւթէաղըպ բրէնս՝ սէթասիօն գուլպէսինտէ ինչա օլընան միւքէլլէֆ քէօշքէ կիտէրէք խալգըն քիւչաատ օլընտըղընը րէսմէն իլան էյլէմիշ, վ. պատէհու թաամա պաշլանմըշ տըր։ Ուչպու զիյաֆէթտէ 200 տավէթլի հազըր պուլընըպ, պունլար միյանընտա Շարգ չըմէնտոֆէրլէրիյլէ Թունա վափօր գումբանիասընըն վէքիլլէրի, Պանգր Օսմանինին Ֆիլիպէ շիւպէսի միւտիրի, Գրուբ ֆապրիգասընըն վէքիլի վէ Տըրնատէթ վէ սաիր մահալլէր կազէթա մուխպիրլէրի տախի մէվճուտ իտի։ Թաամ էսնասընտա բրէնս Ֆէրտինանտ իլէ մէթրօբօլիտ Սարաֆիմ, մայիյէ նազըրը վէ սաիր զաւաթ մէվգըյէ միւնասիպ նութգլար իրատ ըյլա պատէ թէգլիֆ իթմիշլէր, վէ թէպրիքիէ քէմալը մէսէրրէթ վէ ալգըշլար իլէ գապուլ վէ թէյիտ գի օլընմըշ տըր։

Պատէհու Սօպրանիյէ րէիսի Մ. Սլավգօֆ՝ բրէնսէս Գլէմանթինին չէրէֆինէ իտարէի ագտահ իթտիկինտէն, միւշարէյլէյհա՝ գատէհինի գալտըրարագ հուզզարը սէլամլամըշ, վէ պու սըրատա բրէնս՝ վալիտէսինին էլինի էօփմիշ տիր։

Մ. Բրէսամթի համ զալթըն խանէսի՝ բրէնսին իգամէթինէ թախսիս իտիլմիշ օլտըղընտան, միւշարէյլէյհ թաամտան սօնրա օրայա կիթմիշ տիր։ Բրէնս թարաֆընտան պաղը զէվաթա նիշանլար վէրիլմիշ տիր։ Ագշամ տախի մէզքիւր խանէտէ 40 քիշիլիք պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլընարագ, խիթամընտա Սբա-յ-լ վէ Սբ-ֆ-ր կազէթալարընըն մուխպիրլէրի բրէնսէս Գլէմանթինին հուզուրընա գապուլ օլընմըշլար տըր։

Կէճէ գանտիլ տօնանմասը իճրա օլընըպ, բէք չօգ ֆիշէնք վէ մաղթապլար եագըլմըշ, վէ բրէնս իլէ վալիտէսի՝ խանէնին պալգօնընտան թամաշա իթմիշլէր տիր։

Սալը սապահը բրէնս վէ վալիտէսի՝ րէֆագաթլարընտա վիւքէլատան եալընըզ Մ. Եիվգօֆ պուլընտուղը հալտէ գաթարը մախսուսլա Սօֆիայա կիթմիշլէր տիր։ Րէիսը վիւքէլա Մ. Ստամպուլօֆ իլէ տիկէր վիւքէլա տախի Պուրկազտան 12 քիլօմէթրօ ուզագտա քեաին գայալըգ պիր ատատա պուլընան Այա Անասթաշ մանասթըրընա միւթէէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշլէր տիր։

ԱԶԳԱՅԻՆ,

Հ. ՂԵՒՈՆԴ ԱԼԻՇԱՆԻ ՅՈԲԵԼԵԱՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Ճէրիտէի ազնիւ ընթերցողք՝ որ սովոր են ստորագրութեան ներքեւ Թրքաբարբառ յօդուածներ կարդալ՝ պիտի զարմանան թերեւս Հ. Ալիշանի գրական գործունէութեան յիսնամեակին նուիրեալ յօդուածն մայրենի լեզուով գրուած տեսնելով։ Երկար տարիներէ ի վեր երկրորդ անգամն է որ գրիչս կը մերժէ օտար լեզուով մը գրել խնդրոյ մը վրայ։ Առաջինն, երբ ուզեցի Հայ Թատրոնի նկատմամբ գրել. երկրորդն՝ մեծանուն (Ալի-Շան) Հայ գրագէտին յիսնամեակին առթիւ է։ Եւ յիրաւի անիմաստ բան մը չէ՞ր ըլլար օտար լեզուով մը գրել այն անձին նկատմամբ որ առաւել քան ոչ ոք ուսումնասիրած է Հայ լեզուն եւ պինդ սիրած է զայն—որպէս պիտի ըսէր հոգելոյս Օտեան եթէ Ալիշանի ոգին կրողներէն ուրիշ մը դեռ ողջ ըլլար։

* *

Մեծ մարդերու գործունէութիւնը ուսումնասիրուած ատեն սովորութիւն է ընդհանրապէս մէկ բառով, մէկ պարբերութեամբ միայն պատկերացնել իրենց ամբողջ կեանքը։ Եւ, կարծեմ, Նախարար անունը անշուշտ պատշաճօրէն դրուած է Գերմանիոյ Նախորդ Նախարարապետին և աւելի կը բացատրէ իր կեանքը, քան մեծամեծ կենսագրական հատորներ։

Հայրիկ անունը մեր մէջ կը պատկերացնէ Խրիմեան այնպէս որպէս չփոխ կարենային բացայայտել Հայոց Նախկին Պատրիարքին անձնուէութիւնը երկար գրուածք։ Պիտի վհատէինք սակաւ այսպիսի այաբանութեամբ բացատրել, կեանքը, այն պատկառելի ծերունւոյն որ անցեալ կիրակի օր իր քահանայական ձեռնադրութեան յոբելեանը կատարեց Մխիթարեան հարց Վենետիկի համբաւաւոր մենաստանին մէջ։

Հ. Ալիշանի գրական գործունէութիւնը մեծ ապացոյց մ'է սա մեծ ճշմարտութեան թէ ազգային զգացմունք գեր ի վեր են քան ամենայն կրօնական նկատողութիւնք։ Դարուս մէջ քիչ մարդիկ եղած են, որք հետազօտած ըլլան հայ ազգութիւնը, պատմութիւնը ու լեզուն՝ որպէս գիտցած է ուսումնասիրել զանոնք Հ. Ալիշան, և եթէ հայ կոչուելու իրաւունքն համեմատական ըլլար, ազգին, երկրին, լեզուին, և պատմութեան հմտութեան աստիճանին, անշուշտ քիչ մարդիկ այնքան մեծ հայ պիտի կարենային ըլլալ որչափ իրաւունք ունի կոչուելու Ցուշիկներու մեծանուն հեղինակը։

Իւր գլխաւոր գործերն, որպիսիք են Ցուշիկք, Շիրակ և Սիսուան բացրոշ կը ցուցնեն այն մեծ սէրը զոր ինք ունեցած և տածած է Իտալիոյ գեղեցկագոյն քաղաքին մենաստանին խաղաղ լռութեան մէջ, առ ինչ որ կապակցութիւն ունեցած է մեր պատմական ազգին անցեալն։ Իւր հանճարը գանձարան մը եղած է զարդարեալ հայկական հնախօսութեան թանկագին գոհարներով, և եթէ ցարդ իւր հրատարակութիւններն՝ լուսլի իրաւունք տուած են իրեն ազգին անհուն երախտագիտութեան արժանանալու, այնպէս որ կը յուսադրէ մեզ թէ՛ իւր գրական գործունէութեան շարունակութիւնը պիտի լուսաւորէ անշուշտ մեր պատմական կեանքին դեռ մութ մնացած խաւ մը կէտերն, այնքան անծայրածիր է հմտութիւնը մայրենի հնախօսութեան և պատմութեան նկատմամբ։

«Ցուշիկներն» ի յոյս ածած են՝ ցարդ անծանօթ շատ մը մանրամասնութեամբք, անուանի նախնեաց պատկառելի դէմքերն, և իւր «Հայ դպրութեան պատմութիւնը», արդիւնք բազմաքիրտն աշխատութեան, կ'արտայայտէ անհուն հմտութիւն՝ մեր գրականութեան զանազան դարերու մէջ կրած փոփոխութեանց։ Եւ ո՞վ տաղագրած է Խորենացւոյն Ներդաշնակ լեզուով, այնքան պուէտական արհեստու, որքան Նուագներու հեղինակն։

Եթէ իբր հայագէտ Մխիթարեան հարք ունեցած են ուրիշ անդամներ որպէս Բագրատունի, Այտընեան, Հիւրմիւզեան, Գաթըրճեան, Թոռնեան, և այլք որք կրնան բաղդատուիլ Հ. Ղեւոնդի հետ, անկարելի է գտնել ներկայ դարուս հայ ուսումնասիրաց հետ ուրիշ անձ մը որ այնքան խորին հմտութեան առարկայ ընէ հայ հնախօսութիւնը։ «Շիրակ» եւ «Սիսուան»—որոց շարունակութիւններն պիտի ընծայէ անշուշտ Հ. Ալիշան—երկու հոյակապ արձաններ են, և որք բաւական են ինքնին՝ իւր անունն անմահացնելու։ Հ. Ալիշան կարեւոր տեղ մը բռնած է նաեւ մեր ժամանակակից գրագիտաց մէջ իբր մին անոնցմէ, որք օտար լեզուաւ հրատարակութեամբք մեծապէս սատարած են մեր նախնեաց գրականութիւնը և պատմութիւնը ծանօթացնելու օտարաց։ Իւր Իտալերէն, Ֆրանսերէն և Անգլիերէն թարգմանութիւններն մեծ նշանակութիւններ ունին այս տեսակէտով։

Ներկայիս զարմանալի երեւոյթներէ մին է գրաբարն հարուածել ամենէն ստորին պատճառներով, այս տողերն գրողը չը հաւատար թէ՛ աշխարհիկ լեզուին կարելի ըլլայ տալ այն մեծ ներդաշնակութիւնը, զորս ստացած է դարերու յեղաշրջմութեան մէջ բուն գրական լեզուն։ Ամէն անոնք որք առիթ ունեցած են զբաղելու մեր գրական լեզուով, չեն վարանիր որ գրաբար լեզուն ըլլայ պատկառելի հնութիւն մը միայն։ Այս տեսակէտով գրականութեան մեծ ծառայութիւն կը մատուցանեն անոնք, որ կը մշակեն մեր հին լեզուն և այս նկատ-

(383)

ԳԸՋԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄԻՒԷԼԼԻՖԻ

ՔԶԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄԻՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԴԱՄԵԱՆ

62

Բասգալ՝ սէօզինէ տէվամ իլէ.— Էյ սէ՞ն, սէն տէ Ֆապիէն տը Շաթըլիւքէին նէզտինտէ մուվաֆֆագ օլտո՞ւն մը։

Ժագ.— Հէմ օլտում, հէմ օլամատըմ։

Բասգալ.— Նա՞սըլ։

Ժագ Լաքարտ՝ վուգուաթը հալի նագլ իթտի։

Բասգալ.— Միտալեայը էլէ կէչիրէճէկիզ... տէլիգանլը զօնթըն օտասընտա կիրէպիլէճէկմի։

Ժագ.— Պունա պիր եօլ վէ չարէ պուլմագ իչիւն իւմիտիմ սէնտէ իտի։

Բասգալ.— Պունա բէք զօլայ պիր չարէ վար տըր... պագ նէ՛ տիր. Ֆապիէնի պուչագըա պիր վուրուշտա էօլտիւրմէլի, ճէպինէ գարթ տը վիզիթէ գօյմալը վէ նաշըսինի եօլ իւզէրինտէ պրագմալը... Նաշըյի հէր քիմ բասթ կէլիբ պուլուր իսէ, անասընըն էվինէ կէօթիւրէճէքլէր, վէ օրատա նաշէ՝ էթրաֆը մուհալլա մուհաթ միւզէյյէն պիր էօտա եաթաղը իւզէրինէ վազ օլընաճագ տըր։

«Պու Ֆէլաքէթ չարուհաց տույուլաճագ տըր...

«Սէն՝ զօնթէսէ տօսթ օլտըղընտան, Շաթըլիւքէյէ զօնտըղընա կիտիպ րէսմը թասգիյէթի իֆֆա իտէրսին։

«Պէն տէ սէնինլէ պէրապէր օրայա կէլիրիմ...

«Պէտպախթ տէլիգանլընըն նաշըսինէ արզը իհթիրամ իթմէկէ միւսաատէ թալէպ իտէրիզ տէ, սէն վալիտէսիյլէ աղլաշմագտա օլտըղըն հալտէ պէն տէ ուսուլճանըգ չէքմէճէյի աչարըմ...

Ժագ.— Եօյլէ իսէ Թէաթրօ օյունըըն սօն բէրտէսինի եարըն օյնարըզ։

Բասգալ.— Պէօյլէ գարար վէ՞րմիշմիսին։

Ժագ.— Էվվէթ։

Բասգալ.— Մարթ տախի օրթատան ղայպ ու նապէտիտ օլաճա՞գ մը տըր։

Ժագ՝ հիւզնէնկիզ պիր սէտա իլէ.— Տիկէրլէրի կիպի։

Բասգալ.— Պրավօ՛, իչթէ չիմտի թամ ատամ կիպի տավրանմագա պաշլամըշ սըն... Էյ Բօլ Ֆրօմանթա՞լ...

Ժագ.— Շէրիքէսի օլան Մարթ իլէ պէրապէր վիւճուտը օրթատան գալտըրըլաճագ տըր...

Բասգալ.— Մէրգումը Բըթի Գասթէլ զօնտըղընա նա՞սըլ կէթիրէպիլէճէկիզ։

Ժագ.— Պունըն իւզէրինէ պիր ազտան զօնուշըրըզ։

Բասգալ.— Հէման չիմտի նի՞չիւն զօնուշմայալըմ։

Ժագ.— Տահա միւսթաաճէլ պաշգա պիր չէյ վար տըր։

Բասգալ.— Նէ՞ տիր քի։

Ժագ.— Էլիմիզտէ օլան միտալեալարը պիր արայա կէթիրէլիմ տէ, պագալըմ քի, էլիմիզտէ օլմայան էգի միտալեա օլմագըսըզըն արատըղըմըզ մուամմա անլաշըլամա՞զ մը...

Բասգալ.— Պունը թէճրիւպէ իթմէք պիր չէյ տէյիլ, լաքին մուվաֆֆագ օլաճաղըմըզը ըմիտ վար տըր... Պիր քէլիմէնին էքսիքլիկի պիր ճիւմլէյի պօզար։

Ժագ.— Հէր հալտէ պիր քէրրէ պագալըմ...—տիյէրէք, միտալեալարը գօյտուղու օլտըղլարը չէքմէճէ տէրունինտէն չըգարմըշ իտի։

Սախթէ տօգթօր Թօմբսըն՝ պունլը եաբըշըգ սէօնտիւրմէնսինին իւզէրինտէ Նօմէրօ սըրասըյլա եան եանա տիզտի։ Պատէհու Բասգալ Սօնիէ՝ պիր գալէմ ալըպ վէ եազմագա հազըրլանըպ պէկլէտի։

Ժագ՝ իմլա Թարիգըյլէ միտալեալարը տիգգաթլի սըրա իւզրէ սէօյլէտի, վէ Բասգալ Սօնիէ տախի իչպու եազըլարը սօնրա օգումագ իսթէտի իսէ տէ, պու նէմիշ իպարէլէրտէն հիչ պիր չէյ անլաշըլամատը։

Ժագ՝ հիտտէթլէ այաղընը եէրէ վուրարագ.— Հէնուզ պիր չէյ անլաշըլամայօր... տօղրուսու օլան քէլիմէլէր էքսիք տըր...

Բասգալ.— Պէն զօնթ տը Թօնէրիէօնին էմլաքլարընը պիլտիկիմտէն, պու մուամմանըն պիրինճի իպարէսինի թէրթիպ իտէպիլիրիմ։

Ժագ.— Սահի՞հ մի սէօյլէյօրսըն։

Բասգալ.— Պունա հիչ շիւպհէմ եօգ տըր... լաքին պունըն պիտչէ հիչ պիր ֆայտասը օլամազ...

Ժագ.— Էյ սէօյլէ պագալըմ...

Բասգալ.— Մէզքիւր էքսիք իպարէտէ, Կրանտ-Մէր-լա-Ֆօնթէն քէօշկիւ տէրունինտէ իսթէտիկինէ հիչ շիւպհէ եօգ տըր։

Ժագ.— Տիմէք սէն՝ սէրվէթին մէզքիւր քէօշքտէ սագլը օլտըղընը մէյտանա չըգարըյօրսըն, տէյի՞լ մի։

Բասգալ.— Էվվէթ, «սիյահ պիր տէօշէմէ թաշընըն ալթընտա», լաքին նէ՞ սիյահ թաշ, պու տէօշէմէ թաշը նէ՞րէտէ պուլունուր։ «քէօշքտէն պաշլայըպ հիսապ իտէրէք» տէնիյօր... Նէ՞ քէօշքտէ տիր պու։ Պիզ պիր չէյ եաքալայամազըզ, հիչ պիր չէյ եագալայամազ... Պու մուամմայը հալլ իթմէք իչիւն տիկէր քէլիմէլէր տէ լազըմ տըր...

Ժագ.— Սէն գասավէթ իթմէ... անլէրի տէ ազ վագթտան էլէ կէչիրէճէյիզ։ Շիմտի Բօլ Ֆրօմանթալըն իւզէրինէ տիւշիւնէլիմ։ Պիր մէքթուպ քեաղըտը ալ...

Բասգալ՝ պիր տէհշէթլէ.— Իսթէրսին քի մէքթո՞ւպ մը եազայըմ։

Ժագ.— Էվվէթ։

Բասգալ.— Պու նէ՛ չօլբալըգ տըր... Ինսան՝ քեաղըտ իւզէրինէ պիր չէյ եազմագ ագըլլըլըգ տայիմա էյի կէչէր...

Ժագ.— Պու իշտէ գորգուլաճագ հիչ պիր չէյ եօգ տըր... Մէքթուպ եապալըմ էլէ պիլէ կէչսէ, պիզէ հիչ պիր վագթ մուճիպը մուխաթարա օլամազ... Սէնի պիր գազ գալէմի ալ տա ուճունը աչ...—տէտի։

Բասգալ պունա թէաճճիւպ իթմէքլէ պէրապէր սէս չըգարմայըպ իթաաթ իթմէքտէ օլտըղը հալտէ, Ժագ՝ քէնտի եազըխանէսինին կիզլի պիր կէօզիւնտէն ալտըղը գալըն գաբալը վէ տօնուգ պիր եէշիլ սուլը համի քիւչիւք պիր շիշէ չըգարըյօր իտի։

(Տէվ-Դ)

մամբ երախտագիտական պարտականութիւն մը եւ կայ առ այն պատկառելի անձնաւորութիւնն, որոյ յիշատակին առթիւ գրեցինք ներկայս։

Անցեալ կիւրակի օր կատարուած գրական մեծ տօնին առթիւ, հայք որ ի սփիւռս աշխարհի՝ խորին ուշադրութեամբ նկատողութեան առած են Հ. Ալիշանի գրական գործունէութեան բոլոր այս կողմերն, և ամբողջ հայութիւնը միաձայնութ. սրտագին բարեմաղթութիւններ բրած է կեանքով և հմտութեամբ ծերացած այս պատկառելի գրագիտին համար, որ ամենափայլուն աստղն է մեր գրական համաստեղութեան։

Տիրան Թելլեան

ԳԷՈՐԳ Վ. ԵՐԷՑԵԱՆ

Ֆօգշանտան մայիս 11 Թարիխլէ Թարաֆըմըզա եազըլան պիր մէքթուպ տըր։

Պուլկարիսթան, Ռումանիա վէ Լէհիսթան Այջըլըէ Հովիւի Երէցեան Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ՝ մայիսին 7ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ եօլլէնտէն սօնրա սաաթ 4է չէյրէք գալարագ Կալացտան Ֆօգշանա միւվասալէթ իտուպ, մահալլի Երմէնի ճէօմաաթը միւթէպէրանը Թարաֆընտան ինթիրամաթը լայըգա իլէ գապուլ օլընմըշ տըր։

Ֆօգշան Հոգաբարձութիւնը՝ էվվէլճէ պիր Թէլկրաֆ ասըլ իթմիշ օլտուղընտան, ազասընտան Պ. Սարգիս Բօրօվիչի վէ Պ. Ֆէրհատ Ֆէրհատեանը քէնտի Թարաֆընտան րուհանիի մուամիլէյհին իսթիգպալինէ իրսալ իթմիշ օլմաղլա, կէրէք զէվաթը մուամիլէյհիւմա վէ կէրէք ըհնալըն վէ միւթէպէրանը մահալլէ՝ 8-9 արապայա րաքիպէն, վէ պիր լայըք տէ էֆրատը միլլէթ՝ չըմէնտըֆէր սթասիօնընա գատար կիտէրէք, Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետէ արզը իհթիրամ էյլէմիշլէր տիր։

Տէմիր եօլ գաթարը՝ սթասիօնա միւվասալէթ իթտիքտէ, Պ. Ֆէրհատեան՝ հէյէթը մէզգիւրէ Թարաֆընտան րուհանիի մուամիլէյհի գապուլ իլէ, գուտումընը Թէպրիք իթմիշ, վէ մուամիլէյհի խասսաթէն Թէրթիպ իտիլէն աչըգ պիր արապայա գատար կէօթիւրմիւշտիր։ Մէզգիւր արապայա մահալլի աւագերէցի Արժ. Տ. Յակոբ քահանայ Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետեան սաղ Թարաֆընտա օթուրուպ, եօնտէն մէզգիւր արապա վէ արգասըն տիկէր արապալար սըրա իլէ կիւրիւմէքտէ օլտուգլարը հալտէ, ալայ հարէքէթ իթմիշ, վէ պիր գաչ կիւնտէն պէրու միւթէմատիէն եաղմագտա օլան եաղմուր օ սըրատա քէսիլէրէք ալայ էրէյինճ ինթիշամը օլմուշ, վէ կիւզէրկեահտա Թէսատիւֆ իտէն էհալիյի տախի տիւչարը հայրէթ էյլէմիշ տիր։

Իշպու ալայ՝ միլլի մէքթէպ իլէ Ս. Աստուածածին քիլիսէսի եօնիւնտէն միւրուր իլէ, Պ. Սիմօն Սիմօնովիչին խանէսի ավլուսընտա Թէվագգուֆ իթմիշտիր, զիրա րուհանիի մուամիլէյհին խանէի մէզգիւրտէ միւսաֆիր օլմասը մուգարրէր պուլունմըշ տըր։

Երէցեան Սուրբ Հայր՝ օրատա պիր ազ իսթիրահաթ իթտիքտէն սօնրա, իսթիգպալինէ կիտէն զէվաթըն վէ սաիր էֆրատը միլլէթին զիյարէթլէրինի գապուլ իթմիշ տիր։ Եէվմը մէզգիւր ազշամըը Պ. Սիմօնովիչ՝ Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետէ իքրամէն միւքէմմէլ պիր Թաամ Թէրթիպ իտուպ, պունտա միւթէպէրանը մահալլէ վէ ըհնալըն վէ մէքթէպ մուալլիմլէրի տախի մէտուէն հազըր պուլունմըշլար տըր։ Էսնաէ Թաամտա Երմէնիճէ լիսան մուալլիմի՝ խտարէլի քէլամ իտէրէք, Այջըլըէ Հովիւին գուտումունը Թէպրիք իթմիշ, վէ պու միւնասէպէթլէ Ֆօգշան Երմէնիլէրինին խաթըր մէմնունիյէթինի մէտհ ու սէնա իտուպ, Երէցեան Հայր Սուրբըն չէհրը մէզգիւրտէ մէմուրիյէթը րուհանիյէսինտէ Թէմամէն մուվաֆֆագ օլմասը իսմիտինտէ պուլունտուղընը պիլտիրմիշ, Ռումանիաըն տիկէր շէհիրլէրինտէ պուլընան Երմէնիլէրին տախի Ֆօգշանտան խաբէր ալմալարընը Թէմէննի վէ նիյազ էյլէմիշ, վէ մէզգալէնին խիթամընտա միլլէթ աղզընա խտարէի ազատ իթմիշ օլմաղլա, հուզզար՝ այագա գալգարագ իշպու Թէմէննիյաթը հիւսնիւ Թէլագգը էյլէմիշ տիր։

Թաամտան սօնրա տիկէր պիր չօգ Երմէնիլէր տախի կէլիպ միւսաֆիր Հայր Սուրբա զիյարէթա կէլմիշլէր տիր։

Էրթէսի սալը կիւնիւ ազշամըը գամբանալար չալընմագտա օլտուղը հալտէ, Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետ՝ քիլիսէտէ ազշամ այինլէրինտէ հազըր պուլունարագ տան սօնրա, Ս. Ղեւոնդեանց մէքթէպինի զիյարէթ իտուպ, օրատա Հոգաբարձութիւն վէ հէյէթը մուալլիմին Թարաֆընտան իսթիգպալ վէ գապուլ օլընմըշ տըր։ Պու սըրատա մէքթէպը մէզգիւրտէ էֆրատը միլլէթտէն պազը պէօյիւք մէմուրին տախի հազըր պուլունմըշլար տըր։ Ռուհանիի մուամիլէյհ՝ շակիրտանը Երմէնիճէ լիսանտա իմթիհան իթմիշ, վէ Քերականութիւն վէ Թէֆէրրուաթը վէ Թարիխը միլլի իւզէրինէ սուալլար իրատ էյլէմիշ, վէ շակիրտանըն՝ օգուտուգլարընը անլայըպ անլամատըգլարընը ֆարգ իթմէք իչիւն Երմէնիճէտէն Ռումանիայա Թէրճէմէլէր իթտիրմիշ, վէ մուալլիմին՝ խայլիտէն խայլի մուվաֆֆագ օլտուգլարընը մաքպէլ-նունիյէ կէօրէրէք, մուալլիմը մուամիլէյհի իշպու մուվաֆֆագիյէթինտէն տօլայը Թէպրիք էյլէմիշ, վէ Ֆօգշանտա միլլէթբէրվէր Երմէնիլէր պուլունտուգճա, մէքթէպին տէվամ իտէճէյինէ նասիհաթ իթմիշ տիր։

Պատէհու Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետ՝ Ընտելարանըն քիչիւճէք շակիրտանընը իմթիհան իթմիշ, վէ պունլարըն աղ վագթ զարֆընտա խայլիճէ Թէրագգի իթտիքլէրինի կէօրմիւշ տիր։ Խիթամը իմթիհանտա, պիրի Երէցեան Հայր Սուրբըն չէրէֆինէ Թանզիմ իտիլմիշ օլարագ շակիրտան Թարաֆընտան իքի պէսթէ Թէղաննի իտիլիպ, պու իքի պէսթէնին տէ արա եէրինտէ Ընտելարան շակիրտանընտան Ներսէս Դերձակեան պիր շիիր գըրաաթ իթմիշ տիր։ Պունը միւթէագըպ Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետ՝ պիր նութգը պէլիղ իրատ իթմիշ, վէ պատէհու Պահլաւնիչ աֆէնտի նէշէլէրէք զէյնէթէ խիթամ վէրմիշ տիր։

Ռուհանիի մուամիլէյհ՝ էրքէք շակիրտան մէքթէպինտէն չըգընճա Հախիժեանց Նամ գըզ շակիրտան մէքթէպինի զիյարէթ իթմիշ վէ օրատա տախի մուխթասար պիր իմթիհան իճրա իտէրէք, վէ Թէրէննիւմաթլա Թաազիմ օլընարագ միւֆարէգաթ էյլէմիշ տիր։

Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետ՝ արապայա րաքիպ օլտուղը սըրատա, էրքէք մէքթէպի շակիրտանը՝ մէքթէպին գաբուսը իչինտէ սաֆպէսթէ օլարագ «Եաշասըն Հայր Երէցեան» տէյու նիտա իթմիշլէր տիր։

Պատէհու րուհանիի մուամիլէյհ՝ րէֆագաթընտա բաբազլար վէ Պ. Սարգիս Բօրօվիչ պուլունտուղլարը հալտէ, արապալարա րաքիպէն Ս. Գէորգ քիլիսէսինի կէօրմէյէ կիթմիշ, վէ անտէն չէհրին իչինտէ կէզինիպ, չարշըտան միւրուր իթտիկի էսնատէ, պիրճօգ Երմէնիլէր էճնէպիլէր Թարաֆընտան քէմալը ինթիրամլա սէլամլանտըղը կիպի, էլինտէ «գաւազան» վէ կէօսթէրտէ նիշան պուլունտուղը հասէպիլէ գարագօլլար Թարաֆընտան տախի րէսմը սէլամ իֆա օլընմըշ տըր։

Տիւն Ս. Համբարձում եօրթուսը օլմագ միւնասէպէթիլէ Երէցեան Գեր. Տ. Գէորգ Ծ. վարդապետ՝ մուհթէշէմ պիր սուրէթտէ Պուստասը Շէրիֆ Թագտիս իտուպ, իշպու այինը րուհանիտէ քիլլիյէթլի ճէօմաաթ հազըր օլտուղը կիպի, էճնապիտէն տախի պիր չօգ կաղէթա մուխպիրլէրի, միւլքիյէ վէ ասքէրիյէտէն պազը պէօյիւք մէմուրին հազըր պուլունմըշլար տըր։ Ռուհանիի մուամիլէյհ՝ Հախիժեանց մէքթէպինտէ էլպիսէի միւզէյյէնէյի րուհանիյէսինի լապիս օլմուշ վէ պաշընա չաթալ Թագ գօյմուշ վէ օրատան «Հրաշափառ» շարականըյըլա քիլիսէյէ տուխուլ իթմիշ տիր։ Երէցեան Հայր Սուրբ՝ Ս. Պատարագ էսնասընտա հէմ Երմէնիճէ վէ հէմ Ռումանըճա 3 չէյրէք սաաթ գատար պիր քարոզ սէօյլէտիքտէն սօնրա, Սթամպօլ վէ Ս. Երուսաղէմ Պաթրիգլէրինին Կոնդակլարընը էհալիյէ Թագտիմ իլէ, Ս. Երուսաղէմ վանքընըն ահվալինի իչգահ ու պէյան իթմիշ, վէ մէզգիւր վանքըն Թէսվիյէի տույունը խանէսինէ իշթիրագ իթմէկլէրինի էհալի մահալլէյէ նասիհաթ էյլէմիշ տիր։ Պատէհու Ֆօգշան Երմէնիլէրի, քիլիսէ վէ մէքթէպ Հոգաբարձութիւնը վէ մուալլիմին վէ մէմուրինը սաիրէ իչիւն տուա վալար օգույարագ քարոզա խիթամ վէրմիշ տիր։

Պուստասը Շէրիֆ էսնասընտա Վէրնատուրտա 20 նէֆէր գատար գըզ վէ 16 նէֆէր գատար էրքէք չօճուգլար՝ Երգէօն րէֆագաթըլա իճրայի Թէղաննիյաթ էյլէմիշլէր տիր։

Այինը մէզգիւր խիթամ պուլտուգտա, Պատարագիչ Հայր Սուրբ՝ այնը ալայ իլէ վէ «Որ զչնորհս» շարականը Թէղաննի իտիլէրէք մէքթէպէ կէօթիւրիլմիշ, վէ օրատա մուսիգի մուալլիմինի նէզտինէ ճէլպ իլէ, քիլիսէտէ իճրա օլընան Թէղաննիյաթըն րուհանիյէ հազըրընտա պէյանը մէմնունիյէթ իթմիշ, վէ «Սթամպօլտան մուֆարէգաթըմտան պէրու իլք տէֆա օլարագ Սթամպօլ ուսուլինտէ վէ օրանըն Թըպգըսը քիլիսէ Թէղաննիյաթը իսթիմա իթտիմ» տէմիշ տիր։

Հոգաբարձութիւն՝ Ս. Երուսաղէմ տույունը իչիւն վէրիլէճէք իանէլէրի գայտ իթմէք իւզրէ քիլիսէ գարուսընա պիր մասա վազ իթմիշ իտի։

Եօլլէնտէն սօնրա Գեր. Տ. Գէորգ Սուրբ Հայր՝ Պ. Սարգիս Բօրօվիչին րէֆագաթըլա պիզզաթ աղնիյա վէ միւթէպէրան խանէլէրինի զիյարէթ իտէրէք 900 Ֆրանգ գատար պիր իանէ ճէմ իթմէյէ մուվաֆֆագ օլմուշ, վէ անտէն միլլի գապրիսթանա աղիմէթլէ, օրատա ինչա օլընաճագ մատուռըն վազ վէ մէվգիինի Թէտգիգ իթմիշ, վէ օլ բապտա լազըմ կէլէն Թալիմաթը իֆա էյլէմիշ տիր։

Ռուհանիի մուամիլէյհ պու կիւն (մայիս 11տէ) եօլլէնտէն սօնրա ալաֆրանկա սաաթ 1տէ Թըրկօզնայա հարէքէթ իտուպ, պու միւնասէպէթլէ ինթիրամաթ վէ Թաազիմաթը լազըմէ իճրա օլընտըգտան սօնրա, մահալլի Հոգաբարձութիւնընա տախի պա Թէլկրաֆ իշարը քէյֆիյէթ օլընմըշ տըր։

Եօլլէյին էֆրատը միլլէթտէն խայլիճէ զէվաթ՝ Պ. Սիմօնովիչին խանէսինէ աղիմէթլէ, Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետը րէսմը վէտաը իթմիշ օլտուգլարընտան, րուհանիի մուամիլէյհ՝ Ֆօգշանլըլարըն միլլէթբէրվէրլիկինտէն վէ միհմաննիւվազլըգլարընտան մէմնուն վէ միւթէշէքքիր օլարագ, մուխթասար պիր նութգ իլէ ուտաը էհալիյէ վէ պիլխասսա քէնտիյի խանէսինէ միւսաֆիր գապուլ իտէն Պ. Սիմօնովիչէ պէյանը շիւքրան վէ մահմէտէթ էյլէմիշ տիր։

Մահալլի բաբազլարը վէ Հոգաբարձութիւն հէյէթի 10 գատար արապայա րաքիպէն, տէմիր եօլ ըսթասիօնընա գատար րուհանիի մուամիլէյհէ րէֆագաթ իտուպ, րէսմը Թէշէքքիւր օրատա իֆա իթմիշլէր, վէ չըմէնտըֆէր գաթարընըն հարէքէթի էսնասընտա Տ. Գէորգ վարդապետտէն մուֆարէգաթ էյլէմիշլէր տիր։

Երէցեան Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետին մէմուրիյէթի Վիէննայա գատար օլուպ, սօնրա էկէր պիր էմրը ճէտիտ ալըր իսէ Եվրօպայը տախի սէյահաթ իթմէք, վէ ավտէթինտէ Պէսարապիա, Թիֆլիս, Բէթէրսպուրկ վէ սաիր շէհիրլէրէ ուղրամագ նիյէթինտէ տիր։ Ռուհանիի մուամիլէյհ՝ գըշ մէվսիմինէ տօղրու Պուլկարիսթանա իյֆաի մէմուրիյէթ իտուպ, էկէր եէնի պիր մէմուրիյէթ ալմազ իսէ գըշըն Կալացա կէչէրէք օրատա պիրաաթէյնինի եանընտա իմրարը վագթ էյլէյէճէք տիր։

* *

Տիւն Ռումանիա գրալը Պիրինճի Շարլըն Թաճ Թագընմասընա միւսատըֆ եէվմը մախսուսը օլմագ միւնասէպէթիլէ Ֆօգշանըն Ս. Յովհաննէս քիլիսէսինտէ Թէշէքքիւր տուաալարը օգունմըշ, վէ պատէհու պէլէտիյէ մէյտանընտա մուզիգա չալընարագ վէ րէսմը կէչիտ իճրա օլընմըշ տըր։ Պէլէտիյէ րէիսի իլէ մէմուրինը միւլքիյէ վէ ասքէրիյէ՝ րէսմը մէզգիւրտէ հազըր պուլունմըշլար տըր։ Կէճէ չէհիրտէ գանտիլ տօնանմասը իճրա օլընըպ, Երմէնի Թիւճճարլարըն բէք տիլնիշին պիր սուրէթտէ տօնատըլմըշ օլան մաղազալարը էճանիպին տախի նազարը հայրէթինի ճէլպ էյլէմիշ տիր։

ԱԼԹԸՆՃԸ ՏԱԻՐԷԻ ՊԷԼԷՏԻՅԷՏԷՆ

Պինէք արապալարը՝ կէչէճէքլէրի մահալլէրին իսթէտիքլէրի կիպի քիմի սաղընտան վէ քիմի սօլընտան կիթմէքտէ օլմասը՝ էն կէնիշ ճատտէլէրտէ պիլէ միւրուր վէ ուպուրը Թազյիգ իթմէքտէ, վէ պու գայտէսիզլիք միւսատէմէ կիպի պազը գազա վուգուունու տախի միւսթէլզիմ օլտուղը կէօրիւլիւպ իշթիքեա օլընմագտա օլտուղընտան, պունտան պէօյլէ պինէք արապալարը կէչէճէքլէրի սօգագ վէ մահալլէլէրին տայիմա սաղ Թարաֆընտան կիթմէլէրի՝ Ալթընճը տաիրէճէ գարար իթթիխազ օլընարագ, եէնի Թէրթիպաթը վազըէթ օլունաճագ վէ պու գարարը գէյֆիյէթ օլունուպ, խիլաֆընտա հարէքէթ իտէնլէր հագգընտա մուամէլէի նիզամիյէ իճրա գըլընաճաղը մուգարրէր տիր։ Շու գատար քի, պու ուսուլըն մուհաֆազասը վէ ֆաիտէսինին միւշահէտէսի՝ գօնագ արապալարընըն բիաքէթինէ, եանի անլէրին տախի սաղ Թարաֆտան կիթմէլէրինէ վապէսթէ օլտուղընտան, գօնագլարտան վէ սաիր խուսուսի արապա սահիպլէրի Թարաֆընտան արապաճըլարընա Թէնպիհաթը միւէսսիրէ իֆա պույրուլմասը րիճա օլընըր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Տիյարպէքիր վիլայէթի իտարէ պաշ քեաթիպի իզզ. Ֆէյզի էֆ.՚յէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի Թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

* *

Ատլիյէ Նէզարէթի ումուրը հուգուգիյէ միւտիրի սաատ. Սամի էֆ. հազրէթլէրինէ 3իւնճի Օսմանի,

Միւլքի միւլքէսթէրէֆը սաատ. Թէվֆիգ բէյ հազրէթլէրինէ 4իւնճիւ Մէճիտի,

Սէլանիք տիվանը հարպը էօրֆիսի րէիսի վէ Սէլանիք րէտիֆ լիվասը գօմանտանը միրլիվա սաատ. Ապտուլլահ բաշայա 2նճի Օսմանի, վէ Խասսա օրտուի Հիւմայունընա մէնսուպ նիզամիյէ սէնայի ալայլարը միրալայը իզզ. Հաճի Մէհմէտ պէյէ Թէպտիլէն 3իւնճի, վէ տիվանը մէզգիւր ազասընտան 37ինճի ալայը միրալայը իզզ. Խիւլուսի պէյէ Թէպտիլէն 4իւնճի Մէճիտի, վէ 40ընճը ալայը գայմագամը իզզ. Նուրի պէյէ միւճէտտէտէն 4իւնճիւ Օսմանի, վէ Սէլանիք գալէսը ալայ էմինի հիւսէյին էֆ.՚յէ 5ինճի Մէճիտի,

Պաչըրճա պասմա վէ օյմա րէսմ Թիւճճարընտան Մ. Մէթիքէ 5ինճի Մէճիտի,

Թահրիրաթը խարիճիյէ գալէմի խիւլաֆաասընտան րիֆ. Ֆաիգ պէյէ յէ 5նճի րիւթպէ Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՄԻԽԹԷՖԷՐՐԻԳԱ

—Գասթամօնիտէն եազըլտըղընա կէօրէ, չէհրը մէզգիւր ճիվարընտա պիր գարիյէտէ ախիրէն վուգուա կէլէն պիր ֆաճիա՝ էհալիյի մահզունէյի տուչարը հէյէճանը աղիմ էյլէմիշ տիր։

Գարիյէի մէզգիւրէ էհալիսինտէն օլուպ սէֆիլանէ պիր էօմր կէչիրէն Եմին Նամընտա պիրի՝ Նէֆսինի Թէլէֆ իթմէյէ գարար վէրիպ, 9 այլըգ համիլէ օլան զէվճէսինէ տախի Թէլէֆը նէֆս իթմէսինի Թէքլիֆ իթմիշ, վէ մէզգուրէ պիթմամ պու Թէքլիֆի րէտտ իթտիկինտէն, մէզգում՝ պիր գամայը պիչարէ գատընըն գարընընա պիր գաչ տէֆա սապլատըգտան սօնրա, քէնտի քէնտիսինի տախի պիր գաչ եէրինտէն վուրմուշ վէ պիր իքի սաաթ սօնրա հէր իքիսի տէ վէֆաթ իթմիշ տիր։

—Կէչէն բազար էրթէսի կիւնիւ Ֆիլիպպէտէ Գօսթանթէն Նամընտա պիր Ռում՝ ապա Թիւճճարը՝ տիւքեանընտա պուլունագլա քէնտի քէնտինի 8 եէրինտէն վուրուպ վէֆաթ իթմիշ, վէ օղլընը պու հարէքէթտէն մէն իթմէք իսթէյէն բէտէրի տախի էլինտէն աղըրճա մէճրուհ օլմուշտըր։ Մէրգում՝ պուչաղը վիւճուտընա սապլատըղը վագթ «Նամուսըմ բայմալ օլտու, արթըգ եօլմէքլիյիմ» տէյի պաղըրմագտա իմիշ։

—Րիֆաթ պէյին պօղուլարագ գաթլ իտիլմէսինտէն տօլայը Գասը Զաղթիյէտէ իճրա օլունմագտա օլան Թահգիգաթա կէրմի իլէ տէվամ օլընմըշ, վէ էննիտէն պիր գաչ քիշի տահա Թահքիֆ վէ իսթիճվապ օլընմըշ տըր։

—Բօսթանճըպաշըտա Ամիրէ Թէայհիւտլիւ մէքթէպի վէ սաիրէ մէմուրը Իհսան էֆ. Տէրսաատէտ բօսթաղանէսի միւտիրը մուավինլիկինէ նասպ ու Թային գըլընմըշ տըր։

(42)

ՕՐԻՈՐԴ ՊԷԼԻ ՊՐԱՈՒՆ

ԿԱՄ

ՐԻՉԷՆԹ ՍԹՐԻԹԻ ՈՐԲԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

ՔԷՐՈՎԲԷ ԼԻՄՈՆՃԵԱՆ

Աշխարհիս վրայ չարութենէ, խաբէութենէ ու ոճրագործութենէ ուրիշ բան խելքը չհասնող սուրբ մարդը, իր մտածմանց մէջ վերջապէս միակ եզրակացութեան մը յանգեցաւ։

Այսինքն կասկածի։

Մասիէն կասկածիլ սկսած էր։

Մեքենաբար գրպանը խօթեց իր ձեռքը։

Այն գրպանը, ուր կատարեալ խղճահարութեամբ պահած կը գըտնուէր դարանին բանալին։

Երբ պարապ ձեռքը գրպանէն դուրս կը հանէր, մեռելատիպ գունատութիւն մը պատած էր իր դէմքը։

Մէկէն ի մէկ ոտքի վրայ ցատկելով վառած աշտանակը յափշտակեց և կիսատուր ձայնով մը հրամայեց իր քրոջը, որ իրեն հետեւի։

Խորհրդաւոր սենեակը մտան։

Խորհրդաւոր դարանին վրայ վազեցին։

Անոր դուռը գոց և կղպուած էր։

Բանալին չկար անոր վրայ։

Յուսահատութիւնը՝ տարօրինակ ուժ մը տուաւ Հանլանի։

Մի քանի անգամ ուժգին կերպիւ ցնցուելէ ետեւ դարանին դուռը կրնակի վրայ բացուեցաւ։

Հանլանի երկու ձեռները մէկանց իւր մազերուն մէջ մտան, և աչերը՝ ահռելի կերպիւ մեծցան։

Դարանին մէջ ամեն բան տակն ու վրայ եղած, և գոհարեղէններու պարապ տուփերը բաց ձգուած էին։

Ասոնք այն գոհարեղէններն էին, զորս բարեպաշտուհի տիկնայք միամտօրէն ի պահ թողած էին սուրբն Հանլանի քով։

Իսկ դրամատոմսերը՝ մասնաւոր պահարաններ ունեցած չըլլալնուն, առանց ամենափոքր հետք մը թողած ըլլալու բոլորովին անյայտացած էին։

Բոլոր կորուստը, այսինքն Մասիի գողցած և իւր հետը տարած հարստութիւնը, վեր ի վերոյ ութսուն և ութ հազար Անգլիական ոսկի կրնար հաշուիլ։

—Ա՜հ, գո՜ղը, վա՜տը, եղեռնագո՜րծը, կաղաղակէր Հանլան։

Սակայն Մասի այլ եւս հոն չէր որ իւր մեղսակցին և ոճրագործութեան վարպետին չուայլած պատուաբեր գովեստներուն վրայ փքանալու փառքն ունենար։

Քէլի եւս, տեղի ունեցած աւերն ու կորուստը տեսնելով այլ յայլմէ եղած էր։

Բայց այս էգ հրէշը, աւելի ծանր հետեւութեանց, նա մանաւանդ ոստիկանաց ներկայութեան դէպքին վրայ մտածելու չափ իւր պաղարիւնութիւնը պահած ըլլալով, առաջին գործը եղաւ իւր եղբայրը մխիթարել և միանգամայն հասկցնել անոր որ իրենց բուն անձերնին մեծ վտանգի տակ ըլլալով, նախ և առաջ անոր վրայ մտածել և ճար մը խորհիլ պէտք էր, քանի որ կորուսեալ հարստութեան տակաւին տասնապատիկը՝ իրենց անմիջական սեպհականութեան տակ կը գտնուէր։

Հանլան՝ գողութեան պատճառած ահռելի չփոթութեան ազդեցութեանը ներքեւ առաջին անգամ չուզեց իւր քրոջը խրատներուն անսալ, և անդադար, «պիտի գտնամ, պիտի սպաննեմ զինքը. զիս ձերբակալելու եկող ոստիկաններն ալ պիտի սպաննեմ» կաղաղակէր, երբ փողոցի դրան զանգակի ձայնը վերջ տուաւ իւր անօգուտ ոգերուն։

Այս անակնկալ ձայնին վրայ քոյր և եղբայր իրարու երես նայեցան։

Այս անգամ՝ Քէլիի գոյնն ալ բոլորովին նետեր էր։

Արդեօք երեւակայութիւնը այնպիսի ձայն մը ստեղծեր և իրենց ականջին բերե՞ր էր։

Ո՛չ. վայրկեան մը չանցած, կրկին անգամ հնչեց զանգակը։

Ալ տարակուսի տեղի չկար։

Անշուշտ Մասիի ըսած ոստիկաններն էին որ փողոցի դուռը ձեռք առեր էին։

Հանլան նորէն նետուեցաւ դարանին վրայ։

Երկու հաստ ատրճանակներ կային հոն։

Ատրճանակները իրենց տեղը կը գտնուէին և լաւ կերպիւ լեցուած էին։

Հանլան այդ հրազէնները երկու ձեռացը մէջ բռնելով դարանին քովէն մեկնեցաւ և դէպ ի այն սենեակը յառաջանալով՝ ուր պահ մը առաջ մարած կը գտնուէր, և ուր սովորաբար կընդունէր իր հիւրերը, քիչ մը հանդարտ ձայնիւ ըսաւ.

—Գնա դուռը բաց, Քէլի. եթէ ոստիկանք են որ զիս բռնելու եկած են, իրենց կուրծքը մխելու մէկ մէկ գնտակ ունիմ իմ քովս. տեսնենք միացեալն ալ ինչ կըլլայ։

Ճիշդ այն պահուն երրորդ անգամ կը հնչէր փողոցի դրան զանգակը։

Քէլի՝ շփոթութենէ իրարու մէջ անցած ոտներով սանդուղէն վար իջնել սկսաւ, և Հանլան իւր սենեակը մտաւ։

Քէլի՝ երբ փողոցի դուռը բացաւ, ո՜րչափ կը զարմանար, փոխանակ խոժոռադէմ և ահարկու ոստիկանաց, իր դէմը տեսնելով երկու պարկեշտ անձինք, որոնք ի նշան խաղաղութեան, անմեղ լապտերիկ մ՚ալ ունէին իրենց հետ։

Անծանօթ հիւրերէն մին էր, սեւեր հագած, պարկեշտ և բաւական գեղեցկադէմ, և հազիւ քառասնամեայ կին մը։

Իսկ իւր հետ գտնուող այր մարդը, կառապանի հագուստով, թըխադէմ, բարձրահասակ, և գրեթէ միեւնոյն տարիքով մարդ մ՚էր, որ հակառակ իւր հուժկու տեսքին, տեսակ մը անուշութիւն և քաղաքավարութիւն կերեւէր իւր դէմքին և ձեռներուն վրայ։

Քէլի՝ սովորական հարցումէն առաջ, յոտից ցգլուխ զննած էր այս երկու անծանօթները։

Իրենց վրայ ամենեւին կասկածելի նշան մը չերեւցաւ։

—Ո՞վ կուզէք, հարցուց Հանլանի քոյրը վերջապէս։

—Սուրբ հայրը տեսնել կուզէինք, պատասխանեց կին հիւրը, խիստ շնորհալի ձեւով մը, մինչդեռ իւր այր ընկերը՝ գլխով հաստատական նըշան մը կընէր միայն։

—Բայց գիշեր ատեն, առաւօտեան հազիւ մի քանի ժամ մնացած, եղբայրս տեսնելու ի՞նչ ստիպողական պատճառ մը ունեցած կրնաք ըլլալ։

—Խիստ ստիպողական պատճառ մը ունինք սակայն, և կը խնդրեմք որ անմիջապէս իրեն ներկայացնէք զմեզ. կորսնցնելիք վայրկեան մը անգամ չունինք։

Հանլանի տունը, գիշեր թէ ցորեկ, կանուխ թէ ուշ, ամեն ատեն բաց էր սուրբ մարդուն խորհուրդին դիմողներու համար։

Ուստի Քէլի երկար բարակ առարկութիւններու իրաւունք չունէր։

(Շարունակելի)

Մէրհունաթ	Մըբլաղը	[illegible]	Թարիխի
Պիր կիւլ եիւզիւք	130	2761	11 աղօս. 97
85 տիրհէմ մըգտարը կիւմիւշ	84	559	21 քեա.էվ. 99
1 չիֆթ պըրլանթի տալ իյնէ	6300	2202	26 հազ. 300
Բէրուզէ պիր թէք թաշ եիւզիւք	1575	3092	8 իյլուլ 300
1 ճամլը ալթուն սաաթ, 1 չիֆթ ինճի կէօմլէք տիւյմէսի	220	4473	2 քեա.սա. 300
160 տիրհէմ մըգտարը կիւմիւշ	230	5479	6 նիս. 301
2 ալթուն գօրտօն, 1 ինճի եիւզիւք վէ ալթուն գօլ տիւյմէլէրի	2100	6846	29 հազ. 301
1 ատէտ կիւմիւշ թէբսի	210	7208	20 թէմ. 301
1 թէք թաշ եիւզիւք	105	7583	13 աղօս. 301
1 ատէտ զիւմիւտ եիւզիւք	420	7603	14 աղօս. 301
1 ալթուն սաաթ	$157\frac{1}{2}$	7907	2 իյլուլ 301
1 մըգտար կիւմիւշ գաշըգ	735	8172	24 իյլուլ 301
1400 տիրհէմ մըգտարը կիւմիւշ, 1 մէօհր քէսէսի, 2 գօրտօն, 4 սաաթ, 3 կիւմիւշ աինա	2100	8308	7 թըշ. էվ. 301
1 պիլէզիք, 1 միտալեօն	1050	8506	30 թըշ. էվ. 301
365 տիրհէմ կիւմիւշ	525	8971	4 քե. էվ. 301
100 ատէտ քիթապ	525	9153	18 քե. էվ. 301
745 տիրհէմ մըգտարը կիւմիւշ	4200	9211	23 քե. էվ. 301
1 ֆօթօկրաֆ	105	9622	29 քե. սա. 301
1 գօրտէլա	525	9739	8 շուպ. 301
1 թէք պընէֆշէ իյնէ	$262\frac{1}{2}$	9923	22 շուպ. 301

Էմնիյէթ Սանտըգընտան պալատէ մուրաքգամ մէրհունաթ մուգաբիլին տէ թէվարիխ վէ նումրօլարը կէօսթէրիլէն խիթիգրազամթ իչիւն աանպար չիմտիյէ գատար իտարէյէ միւրաճաաթլա թէէտիյէի տէ.յն իթմէտիքլէրի վէ հինր միւտայինէտէ իրաէ էյլէտիքլէրի իգամէթկեահլարընա իհպար նամէլէրի իրսալ գըլընտըղը հալտէ պու յըրըլամաղլար ճիհէթլէ, թմբրիւր ըլանտան իթիպարէն 91 կիւն միւրուրինտէ իտարէյէ միւրաճաաթլա մաֆարիգ թէէտիյէի տէ.յն իտիյմէտիկի թագտիրտէ, մէրհունաթը մէշրուհէ նին պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթ օլընաճաղը իլան օլընըր։

15 մայիս 306

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ
ԷՎՐՕՓԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 28 մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր	$098\frac{9}{16}$
Օսմ. էսհամը աշըլտը	$18\frac{7}{8}$
» » գարանտը	9
» » Սէրի Ա	$45\frac{1}{4}$
» » » Պ	$25\frac{7}{8}$
» » » Ս	19-
Իթսան 1871	98-
Իստանպօլ Պանգասը	$13\frac{1}{2}$
Ռուսիա իսթիգրազը	109
Իսպանիա մուաճճէլ մութթահըտէ	$96\frac{1}{2}$
» իմթիյազը	$101\frac{1}{2}$
Յաբանա մանիֆէ Մըսըր	$86\frac{1}{2}$
Դօմէնի իսթիգրազը	$104\frac{3}{4}$
Գուչիւք Թիւրք գըրըշը	92
Գամալըօ Բարիգ 3 այ վատէ	25-35.

Բարիզ 28 մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	90-35
» » $4\frac{1}{2}$ %	106-25
Իէնի Օսմ. էսհամը աշըլտը	19-10
» » գարանտը	$19-12\frac{1}{2}$
Միւգաթթէլէ	
Սէրի Պ.	-
» Ս.	$19\ 22\frac{1}{2}$
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	$77\ 12\frac{1}{2}$
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	585.
Դըրէտի Լիօնէ	741-25
Դըրէտի Ֆօնսիէ	1243 75
Գօնթուար տ'էսգօնթ	-
Սիւվէյիշ ագսիօնը	2380.
Իթալիա էսհամը	$97-22\frac{1}{2}$
Մըսըր Ֆօնտ. մուաթթահըտէ	485.
Բաօրիէ Թիւրքի	515.
Եունան 5 % 1879	486 25
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-13

Վիէննա 28 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	117-70
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի ֆր.	35-90
Օսմանլը Րէժի ագսիօնը	118-75

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գար.	20-39
» » » էն եիւքսէք	20-39
» » » էն աշաղը	$20\ 37\frac{1}{2}$
Պու սապահ աչըլտը գ. ք.	21-01
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գար.	59-18
» » » էն եիւքսէք	59-20
» » » էն աշաղը գ.ք	59-15
» » » աչըլտը	59-28
Մըսըր մուաթթահըտէ գար.	-
Պու սապահ աչըլտը	-
Սէհի Ա.	44-20
» Պ.	25-20
» Գ.	21-04
Ռումէլի շըմէնտըֆէրի	77-75
Աթշէ ֆաիզի	6-
Րէբօր Ղըշ.	-
Հէվալէսիզ »	45-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Դըրէտի Ժէնէրալ	9-36
Սթամպօլ պանգասը	7-22
Սօսիէթէ Ժէնէրալ	5-
Թրամվայ	4-90

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ.տան	Ղըշ. Բէ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-12
Մէթալիք »	100-
Պէշլիք »	103-15
Ալթըլըգ »	103-15
Ինկիլիզ լիրասը	110-18
Ֆրանսըզ ալթունը	87-30
Բօլ	90-30
Դըրէմիջ ալթունը	81-15
Գարպօն գայմէսի	07-80

ԹԱՍՖԻԷ ՔԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ	-
50) » »	14-
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	-
10000)»	-

ԻԼԱՆ

Ռումէլի տէմիրեօլը Թաքվիմիթըր նըն բիյանգօսը՝ ալաֆը. յունիւսին 1ինճի կիւնիւ Զարըթանէլի Ամիլէտէ քէշիտէ օլընաճագ տըր։

550 թաքվիմ՝ գազանաճագ տըր։

Պէօյիւք իքրամիյէ 300000 ֆր. տըր։

Թամամ բրօմէս պիլէթինին ֆիյաթը $7\frac{1}{2}$. Նըսֆ պիլէթին 5 վէ չէյրէք պիլէթին 3 ղըշ. տըր։

Մէզքիւր բրօմէս պիլէթլէրինտէն սաթըն ալմագ իսթէյէնլէր՝ մաղազամըզա տավէթ օլընըրլար։

Թաշրատան վուգու պուլաճագ սըբարըշլարըն պէտէլլէրի պիրլիքտէ կէօնտէրիլմէլի տիր։

Ժ. Տ. ՖԱՆԷԹԹՕ

Ղալաթա Գօմիսիօն խանընտա Ն. 18

ՏՕՔԹ. Գ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

Իւսկիւտարտան Պէյօղլունտա Պէքեար սօգաղընտա 9 Ն° խանէյէ նագլ իտուպ, սալը, բէնշէնպիհ վէ ճումաա էրթէսի կիւնլէրի էօյլէնտէն սօնըրա խասթալարը խանէսինտէ գապուլ իթմէքտէ, վէ սալը կիւնլէրի մէճճանէն ֆուգարայա պագմագտա տըր։

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 5)

Տէրսաանէյէ վէ պիլատը սէլամէտէ քեաին էմաքինը աաքէրիյէյէ պին իւչ եիւզ ալթը սէնէսի զարֆընտա միւբայաա օլընաճագ ճամլարըա ճամ վաղիլէսի մէվգիի միւնագասայա գօնըլարագ, մայիսին եիրմինճի բազար կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէմինաթը իճրա օլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն իսթինքեամ վէ ինշաալլահ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլընըր։

14 մայիս 1890

3—3

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

(Նումէրօ 6)

Տէրսաանէյէ վէ պիլատը սէլամէտէ սէնէի հալիյէ զարֆընտա իճրա օլընան ինշաաթ իչիւն մուգթազի եէրլի վէ Ֆրանսըզ թագլիտի քիւնկլէր միւնագասայա գօնըլարագ մայիսին եիրմի իւչիւնճի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէմինաթը իճրա օլընաճաղընտան թալիպ օլանլարըն ինշաաթը Աքէրիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընըր։

14 մայիս 1890

3—3

Մէհմէտ Քեազիմ վէ հիւսէյին էֆէնտիլէրէ վալիտէլէրի Աիշէ հանըմըն՝ Տէրսաանէյի Պիտայէթ մահքէմէսի Իպրինճի հուգուգ տաիրէսինտէն վէրիլէն ֆի 22 քեանունը էվվէլ սէնէ 97 թարիխլի իլամ մուճիպինճէ պալմօմունը Սալիհ էֆ. զիմմէթինտէ ալաճաղը պուլընան մէպալիղը մալիւմէնին թէէմինը իսթիֆասը զըմնընտա թահթը հաճզէ ալը նան Օքմէյտանը-Գաշընտա վագըֆ թախմինէն 52շէր արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի թաքթընտա պիր պօտուումը վէ ֆէվգինտէ 3 պապ օտալարըա արզա ճիհէթինտէ 72 արշընը միւթէճավիզ պիր արալըգտա քեաին թաքթանի 2 օտալը միւշթէմիլ 65

վէ 67 նումէրօլարըա մուրագգամ 2 պապ տիւքքեանլարըն մէճմուընի 240 սէհիմ իթիպարըյլա մէտոտնի մուամիլէյնին էօհտէսինտէ օլտուղը գայտէն թէպէյյիւն իտէն 45 սէհիմին՝ թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթընա թէշէպպիւս օլընաճաղը՝ Տէրսաանէյէ իլամաթը նիզամիյէ իճրա տաիրէսինտէն իլան օլունըր։

16 մայիս 306

Աբրահամըն՝ Տէրսաանէյէ Պիտայէթ մահքէմէսի Պիրինճի հուգուգ տաիրէսինտէն վէրիլէն ֆի 12 աղօս սէնէ 305 թարիխլի իլամ մուճիպինճէ Բարսեղ վէ Արթին վէ Կապրիէլ վէ Մէօհրիւպէ զիմմէթլէրինտէ ալաճաղը պուլընան մէպալիղը մալիւմէնին թէէմինը իսթիֆասը զըմնընտա մէրհուն վէ ֆէրուխթ մաճքիւմ օլան Գասըր քէօյիւնտէ Օսման աղա մահալլէսինտէ Սէօյիւտլիւ Զ՛յմէ սօգաղընտա վագըֆ թախմինէն 75 արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ֆէվգանի վէ թահթանի 2 օտա վէ պիրէր սուֆա վէ պիր մաթպախ վէ պիր գույուը վէ թախմինէն 125 արշըն մըգտարը պաղչէյի հավի 140 նումէրօ իլէ մուրագգամ պիր պապ խանէնին նըսֆ հիսսէսինին թարիխը իլանտէն իթիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտէ ֆիրուխթընա թէշէպպիւս օլընաճաղը՝ Տէրսաանէյէ իլամաթը նիզամիյէ իճրա տաիրէսինտէն իլան օլընըր։

15 մայիս 306

ԻՆԿԻԼԻԶ ՎԷ ՖՐԱՆՍԸԶ
ՄԱՆԻՖԱԹՈՒՐԱՍԸ ԻՁԻՒՆ
ՊԷՕՅԻՒՔ ՏԷՐՕԶԻԹՕ
ԱՆԹՕԱՆ ԳՕԳՕԼԱԹՕՍ

Ղալաթատա Թիւնէլ սօգաղընտա Ն° 28-30

1890 ապրիլին 16/28ինճի բազար էրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն ՌՈՄՌՈՄԻ ՍԷՐԿԻ վէ պէօյիւք սաթըշ։

Մ. Անթուան Գօգօլաթօս ախիրէն Էվրօբանըն էն պէօյիւք ֆապրիգալարընը կէզէրէք հէր չէշիտտէն պիր խայլի մանիֆաթուրա մալը ալըգ իթմիշ օլտուղընը՝ Տէրսաանէյէ վէ ճիվարընտա պուլընան պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ իլան իթմէքլէ քէսպը ֆախր էյլէր։ Էսմաաի մէզքիւրէ կէրէք Թօբտան վէ կէրէք բէրաքէնտէ օլարագ ղայէթ էհվէն ֆիյաթլա մէյտանը ֆիրուխթէ վազ օլընմըշ տըր։ Ֆիյաթլար մագթու օլուպ, սաթըն ալընաճագ էմթաանըն պէտէլի լիրաի Օսմանի 108 ղը.տան օլարագ ռէչինէն ալըգ օլընըր։

Մ. Անթուան Գօգօլաթօս՝ ղայէթ սէհհին վէ նէֆիս մալլար իշթիրա իթմէք իչիւն հէր քէսին սէրկիի մէզքիւրէ միւրաճաաթ իտէճէյինէ շիւպհէ իթմէզ։

Տպարան Գ. Պաղտատլեան
Կ. ՊՈԼԻՍ
Սուլթան Համամ թիւ 14
ՄԻՆՉԵՒ 10 ՂՐՈՒՇ
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԱՅՑԵՔԱՐՏԻ
(Ամէն լեզուաւ)

Ֆրանսական ընտիր քարտ. Այցետոմսի յատուկ նուրբ եւ սիրուն գրեր. Ազնիւ ճաշակ. Մաքուր եւ խնամեալ աշխատութիւն:

ԱՆՕՆԻՄ ՕՍՄԱՆԼԸ ՊՈՒԶ ՇԻՐՔԷԹԻ
ՍԷՐՄԱՅԷՍԻ 110,000 ՕՍՄԱՆԼԸ ԼԻՐԱՍԸ

ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ ՍԹԷՆԻԱՏԱ

Տէրսանէ քէպիրի, Մօլխանէտէ վագը Սիթէ Ֆրանսէզ տախիլինտէ Նօ. 146

ՊՈՒԶ ՖԻՐՈՒՆԻ ՕԼՕՒՆԱՆ ՏԻՔՕԼԱՐ

Պէյօղլունտա. Լինարտի սօգաղընտա, Պալըգ-Բազարընտա, Թագսիմտէ, Գասըմ-Բաշատա, Խասքէօյտէ։

Ղալաթատա. Միւլքէ խանընտա, Թօբխանէտէ, Գուլէ-Գափուսընտա։

Սթամպօլտա. Պաղչէ-Գափուտա, Թաշ խանընտա, Սիրքէճիտէ, Սուլթան-Պայազիտտէ, Շահզատէ-Պաշընտա, Ագ-Սէրայտա, Սուլթան-Մէհմէտտէ, Ունգափանընտա, Ֆէնէրտէ, Գում-Գափուտա, Վլանկատա, Սամաթիատա, Մագրիքէօյտէ վէ Այ-Սթէֆանօստա։

Պալըգ կէօմթէրիլէն մահալլէրտէն մաատա, մէզքիւր շիրքէթին աբալարը սաիր հէր մահալտէն կէչճէք տիր։

Պօղազ իչինին Ռումէլի ճիհէթի. Պէշիքթաշտա, Արնավուտքէօյիւնտէ, Ռումէլի-Հիսարընտա, Պօյաճըքէօյիւնտէ, Եէնիքէօյտէ, Թարապիատա վէ Պէօյիւքտէրէտէ։

Պօղազ իչինին Անատօլու ճիհէթի. Իւսկիւտարտա։

Պալէտէ իշարէթ օլունմայան քէօյլէրէ տախի մէզքիւր Շիրքէթին սանտըգը հէր սապահ վէ աքշամ ուղրայաճագ տըր։

Պահրը Մարմարա. Հայտար-Բաշատա, Գատըքէօյտէ, Մօտատա, Էրէնքէօյիւնտէ, Մալթէբէտէ, Գարթալտա, Բէնտիքտէ վէ Ատալարտա։

Ապօնըման պիլէթի իշթիրա իթմէք արզուսընտա օլան զէվաթ՝ մէզքիւր Շիրքէթին Մօլհանէտէ վագը Սիթէ Ֆրանսէզտէքի 146 նումէրօլը Տէրսանէ Քէպիրինէ, էգզօնօմիգ Գօօբէրաթիվ Սօսիէթի Լիմիթէտ Սթէֆէնսօն վէ Գումրանիսընտա, վէ Պուզ տէբօլարընա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի։

Իշպու Շիրքէթ, էհմէք սուֆրալարընը, սալօնլարը վէ պալօ սալօնլարընը թէզէին իթմէք իչիւն պուզտան բիրամիտլէր իմալ իտէր։

Շիֆաֆըը բիրամիտին ֆիյաթը $1\frac{1}{2}$ լիրա.—Շիֆաֆսըզ բիրամիտին ֆիյաթը 1 լիրա։

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ
ՔՈՄՓԱՆԻԱ

ԲՕՍԹԱ ՎԱԲՕՐԼԱՐԸՆԸՆ 1890
ՅՈՒՆՎԱՐ 1ՏԷՆ ԻԹԻՊԱՐԷՆ
ԵԷՆԻ ԹԱՐԻՖԱՍԸ

Ազիմէթ վէ ավտէթտէ Հավր իսքէլէսինէ ուղրամագ իւզրէ Լօնտրա իլէ Գարատէնիզ լիմանլարը արասընտա տօղրու սէյրիւսէֆէր իտէն վաբօրլար։

ՍԹԱՄՊՕԼ

Հէր բազար Լօնտրատան հարէքէթ իտէր. հէր ճումաա էրթէսի ագշամ սաաթ 8տէ Մարսիլիատան հարէքէթլէ յունվար 4տէն իթիպարէն Շիրա, Իզմիր, Զանագ Գալէ, Սթամպօլ թարիգիլէ վէ յունվար 11 տէն իթիպարէն Շիրա, Զանագ Գալէ, Սթամպօլ թարիգիլէ կիտէր. Իզմիրտէ Սուրիա խաթթը բօսթա վաբօրլարըյլա թէսատիւֆ վուգու պուլուր։

Հէր բէնշէնպիհ աքշամ սաաթ 4տէ Սթամպօլտան Մարսիլիա, Հավր վէ Լօնտրայա հարէքէթ իտէր. յունվար 10տան իթիպարէն պիր հաֆթա Զանագ Գալէ, Իզմիր վէ Շիրա թարիգիլէ, վէ յունվար 23տէն իթիպարէն օ պիր հաֆթա տա Զանագ Գալէ վէ Շիրա թարիգիլէ կիտէր. Իզմիրտէ Սուրիա բօսթա վաբօրլարըյլա թէսատիւֆ վուգու պուլուր։

ԹՐԱՊԻԶՕՆ-ՊԱԹՈՒՄ

Լօնտրատան կէլէն բօսթա վաբօրլարը իլէ տօղրու սէֆէր.

Հէր 15 կիւնտէ պիր քէրրէ ճումաա էրթէսի ագշամ Սթամպօլտան հարէքէթ իտէր, վէ կէրէք ազիմէթտէ վէ կէրէք ավտէթտէ Սամսուն, Քէրասօն, Թրապիզօն վէ Պաթում իսքէլէլէրինէ, վէ զավըը մէճպուրի սուրէթտէ Ինէպօլի, Ֆաթսա, Օրտու, Սինօպ վէ Ինէպօլու իսքէլէլէրինէ ուղրար. Պաթումտա վէ ըՍթամպօլա չարշէնպիհ սապահլարը մուվասալէթ իտէր։

ՕՏԷՍԱ

Լօնտրատան միւրուտ իտէն բօսթա վաբօրլարը իլէ հէր 15 կիւնտէ պիր իճրա օլունըր.

Սալը սապահ Տէրսաանէյէտէն հարէքէթ իտէր, վէ չարշէնպիհ աքշամը Օտէսայա վասըլ օլուր։ Օտէսատան ճումաա էրթէսի աքշամը հարէքէթ իտուպ, բազար էրթէսի սապահը Տէրսաանէյէ միւվասալէթ իտէր։

ԹՈՒՆԱ

Հէր 15 կիւնտէ պիր բազար էրթէսի կիւնլէրի ագշամ Սթամպօլտան հարէքէթ իտուպ, էսնայի ազիմէթտէ Պուրկազ, Վարնա, Քիւստէնճէ, Սիւլինէ, Կալաց վէ Իպրաիլէ, վէ ճումաա էրթէսի Իպրաիլտէն ավտէթտէ Կալաց, Սիւլինէ վէ Քիւստէնճէյէ ուղրար, վէ սալը կիւնլէրի սապահ Տէրսաանէյէ վասըլ օլուր։

Մէսաժըրի Մարիթիմ գումբանյասը՝ Սթամպօլտան Մարսիլիայա իւճրէթլէրինի պէրվէհէ ալմը թէն զիլ իթմիշ տիր. 1ինճի մէվգի՝ էսքի մէբլէղ 225 ֆր. Իւշագլար՝ էսքի 112½ ֆր. կիւվէրթէ՝ էսքիսի 60 ֆր.

ՔԻՐԱԼԸՔ ՏԻՒՔՔԵԱՆ

Սամաթիա ճատտէսինտէ Ագարճա Ջէշմէսի իթթիսալինտէ քեաին տէ րունինտէ պիր օտա, պիր մաթպախ, պիր գույու վէ պիր ապտէսթխանէյի միւշթէմիլ քեարկիր պիր տիւքքեան քիրայա վէրիլէճէկ տիր. մալիւմ օլանլարըն մաթպաամըզա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունըր։

5—4

ՎԻԷՆՆԱՏԱ ՃԱՄԲՕՀԱՍՍԷՆՏԻ ԻՃԱԶԱԸ ԱԼՕՒԶ ՄԷՐԹԻՆԻՆ
ԳԱՐԼՍՊԱՏ ՀԱՊԼԱՐԸ

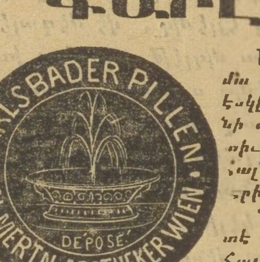

Al. Mertin

Մէշհուր Գարլ Վ.օվթըն զավըլինճէ, միւճուատը ինսանըն ալէթլէրի տամամ նաֆագալյա միւնհէմ օլուպ, իշպու նաֆագա սայէսինտէ միւճուատըն եակիյէն եէրլէրի թաղէլէնիր վէ իքի խարաֆտան աշըգ պիր պօրու, եանի նաֆագալարըն գարնտա միւշար օլտուղը թէէսիրի, սըրֆ պիր քիմեավի մուամէլէ օլուպ, պու յոլլ միւճուատըն տիշարըգընտա տա վագը օլընճա, եինէ հապլ նէթիճէ- սի հասըլ օլուր։

Նաֆագա տիշէլէրէ եալիս Թիւբիւրիւբըլէ գարըշտըրըլտան սօնրա միւտէ վէ պալըրաագլարը կիտէր, վէ օրատա միւխթէլիֆ էօղլէրէ պիլէշիկ հալլ օլունտըղտան սօնրա պալըգամ տէբիրինին միւգիւլլէր վէ հապը թէէսիրլէ օլունտըղտան սօնրա փարտէտիգ օլան մատտէլէր տիշարը չըգար։ Հապը նիզամընտա պուլընըր իսէ, պալէտէ զէքը օլունան էմիր տէ պէաթորը տարի նիզամընտա, վէ սըհհէթ ու աֆիյէթ խըլըստա օլուր։ Հապը մուամէլէսի պիր ագ պօղուլտըրգտա, միւճուատըն միւհլըթ օլտուղը չէյէ տէ միւճուատա վէրիլէճէկ, վէ սըհհէթտէ պօղ լունըլը հասըլ օլուր։

Պու պօղուլ.ըգլարըն էն պէօյիւքի՝ Թըգամնմըգ մըրազը օլուպ, պունա մալիւմաթըը աատէ կար պիլէ պէ պաթուասուս գարաշլար չօգլուգ տիգգաթ իթմէյէ, վէ լարին տիւշմէմէլի քի, պէօյլէ փարտէտիգ մատտէլէրին տիշարը չըգմըմըշ յըգըլմաղտան աղըը խաստալըքլար իլէրի կէլիր, վէ տէրազագ էօհլէնիւ ալմագ լազըմ տըր։ Պու հալին մուճիպ օլտուղը խասթալըքլար էվվէլա միւճուատա պիր աղըըլըգ վէ ալթ գարնտա պիր շիշկինլիք վէ պէհզուըըլըգ հըսս օլունմաղլա պաշլայըպ իտուպ, կէօլէն բուլանըլար սըգ նէ վէրիր վէ էյիտ ագըլը. չօգ տէֆա տա պաշ աղըըը, օ յէհուտիլէք, սավրուտուլմա, լէկօւնլիւք. էշ պէզէտինլիւ վէ սալիւէ կէլիր. Էյէր թըգամնմըգ գըլէ, եանի սուճ, իթմէք ույգուսուզ միւբէրէք վէ եալստ չօգ տէֆա վուգու պուլուր իսէ, ալը գարըն շիշկինլիկի եաշըլը պէն կէլիր քի, կիճէ ույգուսըզ ուըլըգ վէրիյօր, սանճը վէ պէրէք չալը, բնըն բաշ կէլիր. պիր ազ սօնրա պալըրըըլարըն տամարլարը շիշէր, կէօտանտան բայանլարն բաշը ռապարը պէլալ օլուր, վէ էօգսուրուգ սալգընտա աղըը, միւճուատըն աշաղըի ուզունլըգընա գէօտըրիւմեր, վէ էլէտէն պու գարնտա օլունմագ պէլալ օլուր. Ամէլ իմամէճինէ էօնիւ, պապարը ճօ, պաղըրսագլար տօլուպ ինսան գուվասը պիր չիշկինլիք կէլիր, պու հալ տէվամ իտէրսէ, պաղըրսագլար աւլըներ վէ Ն. յաէթ էօլիւմ նէթիճէլէր։

Եէլէրէ վէ թըգամնմագլըղը քեամիլէն տէֆ իթմէք իչիւն էլէհալէթտուհավէր ֆէննի մուժթապըց չարէր էվէլէմէ՝ Ալօիզ Մէրթինին Գարլսպատ Հապլարը օլուպ, պու հապլարըն թէսիրթէ վագըթ բարա վէ չօգ էմէք վէ զահմէթէ միւճուատա կէլիր, վէ պունտան մաատա մէզքիւր հապլար՝ տիճէգգաթի մէշհուրէսին միւսաէնէտիյէ շիմտիքի հալի քէսպ իթտի. Պու իլաճ էն եէյի վէ էնճէյիտ թաղսալարը պիր իլաճ տըր։

Պու հապլարըն իսթիմալինտէ, տայմա թարիֆնամէյէ տիգգաթ իթմէլի. պէօյիւք աատամլար հապ եաթմաղտան էվվէլ, էօ ագշամ թաամընտան 2 սաաթ սօնրա վէ սապահ աչ գարնընա պիր սաաթ էվվէլ իքի հապ ալմալը տըր. Եէկէր պու՝ ֆախտ իթմէզ իսէ իւչ տանէ, վէ չօգ կէլիրսէ պիր տանէ ալմալը տըր. Զօգ տէֆա տա իքի կիւնտէ պիր հապ ալընըր. Ճօճուգ 12 եաշընա գատար օլան չօճուգլարա պիր հապ քիֆայէթ իտէր։

Գարլսպատ հապլարը՝ մէմալիքի վէ մէմալիքը էճնէպիյէնին պիւ իւմէն էճզախանէլէրինտէ պուլունըր. Գումբուլարըն իւզէրինտէքի պագ քեաղըտտաքի «Ա. Մէրթին» իմզասընա տիգգաթ իթմէլի. Միւզիմէ էյի էճզախանէ վէ տէբօզիթօլարտա բէրաքէնտէ սաթըլըր. Պէօյիւք տէբօզիթօլար՝ Տէրսաանէյէտէ Մ. Վիտմանըն եանընտա, Սէլանիքտէ Լօթէլ պապա օղուլտա վէ Իզմիրտէ Հէլլէր վէ տ'Անտրիա խանընտա պուլունըր։

Պէհէր գուտունըն ֆիյաթը 1 ֆրանգ 25 սանթիմ տիր։

Լ.Ա. ԺՈՒՎԱՆԹԻՆ

ՏԱԻՄԻ ԳՈՒԶԷԼԼԻԳ
ՍԱՉ ՎԷ ՍԱԳԱԼ ՊՕՄԱՏԱՍ

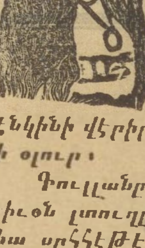

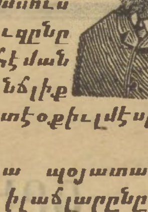

Սաչ վէ սագալըն թէճտիտինէ մախսուս օլան իշպու նէֆիս ճաճէ ճօրման իլաճ՝ գուրշուն թուզընը վէ ճէհէննէմ թաշընը հավի օլմայըպ, հէման գուլլանըլտըղը կիւն սաչ վէ սագալըն կէնճլիք րէնկինի վէրիր, պաշտաքի թէրլէրի մահվ իտէր վէ սաչըն տէօքիւլմէսինէ մանի օլուր։

Գուլլանըլտըգտա՝ տիւքէր քեաֆֆէի սաչ իլաճը վէ սա պօյատան իւս- թիւսն լուզումը անլաշըլըր, զիրա պօյա վէ եա սաիր սաչ իլաճլարընըն էքսէրիա սըհհաթէ իյիսըը մազարրաթ իտէրլէր։

«Ժուվանթին» նամընտա օլուպ ճէհէննէմ թաշը էսասըյլա թէրթիպ իտիլէն տիւքէր քեաֆֆէի պօյալարտան աաքիրմէ։

Լա Ժուվանթին՝ Ֆրանսանըն Իգէր էյա էթինտէ Պօբէր նամ մահալտէ քիմեակէր վէ ֆէննը նէպաթաթ մուալլիմի Լ. Ժ. Մօնէ թարաֆընտան թէրթիպ օլունմըշ տըր։

Ումում Թիւրքիա իչիւն աճէնթէ վէ տէբօզիթօսը՝ Պէյօղլունտա Սիթէ տ'Ալէպտէ նումէրօ 9 Նաթալի Գանծիւք էճզախանէսինտէ։

ՊԷՕՅԻՒՔ ԷՃԶԱ ՏԷՐՕԶԻԹՕՍԸ
Ժ. ԱԼԷՔԵԱՆ
ՊԱՀՐԻՅԷ ՆԷԶԱՐԷԹ ՃԷԼԻԼԷՍԻ ՄԻՒԹԷՀԱՀՀԻՍԻ

Էճզախանէմի իքի սէնէտէն պէրու Եէնի ճամիտէն Պաղչէ Գափուսընտա ճէլալ պէյ խանընըն ալթընտա 2 նումէրօլը մաղազայա նագլ իթմիշիմ տիր։ Միւտտէթտիր մէզքիւր զարֆընտա մաղազամի քէմալի սըրքըը տախիլինտէ ղայէթ մուհթազամ պիր մաղազայա իֆրաղ ու թաշվիլ իթմէք իչիւն էլտէն կէլէնի իճրա իթմիշիմ տիր։ Օրայա միւրաճաաթ իտէնլէր էմթաանըն նէֆասէթինտէն վէ ֆիյաթլարըն էհվէնիյէթինտէն բէք զիյատէ խօշնուտ օլաճագլար տըր։ Էճզախանէի մէզքիւրտէ Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա վէ Ալէմանիանըն մէշհուր թիճարէթ էվլէրի էճզալարը, քիւլլիյէթլի Լօմպարտօ վէ Բէլէթի «սիւլիֆաթ տը քինին», Սըրվէկիւ խալիս պալըգ եաղը, Ֆրանսըզ վէ Ինկիլիզ հազըր իլաճլարը [սբէսիալիթէ], Տէրսաանէյէտէ պուլընանլարըն էն չօգը օլմագ իւզրէ մէքթէպլէր իչիւն ֆէննի քիմեա ալէթ ու էտէվաթը, գուլլանըլըրը վէ «կալվանօբլասթիք» մախսուս ալէթ վէ էճզալար, մէշհուր գօնեագ ֆապրիգալարը գօնեագլարը, Պօրտօ վէ Մալագա շարապլարը, էվբօրսա միւսէքքին սուլար, հըրուֆաթ տէօքմէճիլէրի իչիւն «նիքէլ» վէ «անթիմօն», ճէրրահլըգ միւթէֆէրրիգ հէր նէվի լավազըմաթ, սըէքտար տիւքքեանլարընտա գուլլանըլաճագ էճզալար, լըթօգրաֆ սանայիինէ լազըմ օլան հէր շէյլէր, տաֆիի թէէֆֆիւն (անթիսէբթիգ) ուսուլի իւզրէ թէրթիպ օլունմըշ Լիսթէր պանտաժլարը վէ զըրհի վէ զըրհիյէ գուլլանըլըր։

Հէր թարաֆտան սըբարըշ գապուլ օլունըր, տօղրուճա իրսալ օլունըր, վէ միւշթէրիլէրին պիլմէճպուրիյէթ միւգայէսէ իթմէքլէրի իւզրէ, ուզագ մահալլէրէ կէօնտէրիլէճէկ օլան մալլար քէմալը տիգգաթ վէ իհտիմամ իլէ եէրլէշթիրիլիր։

Մաղազամըտա Էվրօբատան խասսէթէն կէթիրիլմիշ վէ աղագ իչիւն եաբըլմըշ մախսուս սաթըն պուլունըրլար, պու մաճուն պաղչէվանլարըն վէ պաղչէ մէրագլըլարընըն իչինէ բէք զիյատէ եարար։